

7md

2015 m. balandžio 24 d., penktadienis

Nr. 16 (1122) Kaina 0,81 Eur / 2,80 Lt

D a i l ė | M u z i k a | T e a t r a s | Š o k i s | K i n a s

Brangūs skaitytojai,
Kviečiame tapti kultūros rėmėjais!
Jūsų skiriami 2 proc. pajamų mokesčio mums yra didelė parama.

Pildydami Valstybinės mokesčių inspekcijos formą FR0512,
nurodykite VŠĮ „7 meno dienos“ įmonės kodą
302725178.

Norėdami paremti „Kino“ žurnalą, nurodykite VŠĮ Žurnalas „Kinas“
įmonės kodą 300007987.

Reikalingą formą galima užpildyti internete, Mokesčių
inspekcijos tinklalapyje www.vmi.lt (nuorodoje „Formos“ įrašykite
FR0512 ir užpildykite PDF formato blanką).

Dėkojame visiems, praėjusiais ir ankstesniais metais mus palaikiusiems.

3

Įamžinta Vytauto Bacevičiaus muzika

5

„Gero žmogaus iš Sezuano“ premjera

Peeter Allik, „Dzeusas ir Elena“
2013 m.

Kauno grafikos bienalė

8

Slavojus Žižekas apie ateitį

Jonas Jurcikas, „Aš išeinu iš paveikslų“. 2014 m.

A. NARUŠYTĖS NUOTR.

Kolekcija

Apie Vilniuje ką tik uždariusias ir tebeveikiančias parodas

Agnė Narušytė

Dabar visi ką nors kolekcionuoja. Kai kurie, žinoma, kolekcionuoja paveikslus – tai senas tradicijas turinti veikla. Tačiau dabar ir patys menininkai kolekcionuoja sovietinius daiktus ir jų prikaupia tiek, kad gali įkurti „Muziejų“ Venecijos bienalėje. O yra ir dar keistesnių kolekcijų. Visi, kurie pažįsta Ričardą Šileiką, žino, kad jis kolekcionuoja geležėles, skelbimus, smėlį ir galbūt dar ką nors. Algimantas Kunčius kolekcionuoja debesis, ypač tuos, kurie atplaukia rudenį. O štai Aurelija Maknytė, kaip įsitikinome, kolekcionuoja viską: blusturgiuose perka knygas, svetimus dienoraščius, užrašų knygeles ir laiškus, dar

renka bebrų nugrauztus medžius, senas vaizdajuostes ir t.t. Daiktai jai yra durys į svetimas istorijas, kurių pėdsakais sekdama ji grasina įsibrauti į nieko neįtariančių žmonių gyvenimus. Bet jos parodoje „Tėvų kambarys“ palikti siuvėjos laišškai dukrai buvo tik pasiplepėjimai, vaiko nugirsti, kol klientė matuojasi suknelę. Per juos tarsi timplėljusi už sijono Aurelija nuvedė ten, kur niekas neitų – į šarvojimo kambarį. Ten motinai ir tėvui jau stovi paruošti stalai, bet jų kūnams atstovauja iš laidojimui skirtų batų išimtas laikraščio gumulėlis ir cilėraščiu paverstas skrodimo aprašymas. Iki šiol žiūrėdama į žmones, kuriuos myliu, girdžiu paskutinę frazę: „pašpaudus pablykšta / ir savo spalvą

atgauna po 1 min.“ Toje vietoje suabejojau, ar aprašytasis žmogus buvo tikrai miręs, ir ėmiau skaityti iš naujo. Taip intymiai tiriama tik labai artimas. O čia buvo tik šaltas patologo aprašymas, nepalikęs vietos paslaptims. Paskui dar kartą panašiai sutrikau žiūrėdama filmą „Vaidmuo“: ilgai į mirtį žvelgiantis vaikas, vainikų kalijos ir moteris, labai panaši į Aureliją. Bet tai ir yra Aurelija, keistai vyresnė nei dabar, vaidinanti to vaiko motiną prieš dvidešimt metų. Tarsi būtų tą laikraščio gumulėlį išėmusi sau. Ir pati paavėjusi tuos batų, kad neprisišauktų.

Bet aš nieko nekolekcionuoju, ir jaučiu, kad jau reikia susirūpinti.

NUKELTA | 6 PSL.

(Ne)žinoma LDK muzika

Nauja kompaktinė plokštelė „Giovanni Battista Cocciola. „Deus, Deus meus“

Aleksandra Pister

Klasikinės muzikos garso įrašų rinkoje kasmet pasirodo naujų kompaktinių plokštelių. Ne kiekvienas toks produktas pristato turinio ar interpretacijos požiūriu kažką kokybiškai naujo, tačiau skūstis neverta, nes visi jie turi išliekamąją vertę ir (kada nors) suranda savo auditoriją. Garso įrašų kompanija „Sempli ce“ 2015-ųjų pradžioje melomanams iš tiesų pasiūlė naujieną – kompaktinę plokštelę „Giovanni Battista Cocciola. „Deus, Deus meus“. Tai Lietuvoje lig šiol itin retai skambėjusios LDK kompozitoriaus G.B. Cocciolos sakralinių kūrinių rinktinė, o kartu ir debutinė senosios muzikos ansamblio „Canto Fiorito“ (meno vadovas Rodrigo Calveyra) plokštelė. Tiesa, jos turinys gali atrodyti retas tik šiandienos klausytojams, mat prieš daugiau nei tris šimtmečius italo kūryba plačiai skambėjo visoje LDK teritorijoje.

Kas buvo Cocciola? Kas jį siejo su Lietuva? Kodėl italo kūryba atspindi senąjį Lietuvos muzikos paveldą? Kaip skamba koncertinėse erdvėse beveik neatliekami (kodėl?) kompozitoriaus kūriniai? Tokios ar panašios impresijos tikėtinos, mat ligi šiol labai stinga platesnio LDK muzikos istorijos viešinimo, personalijų pristatymo, dažniau atliekamų epochos kūrinių. Ši kompaktinė plokštelė leis platesnei kultūrinei visuomenei sužinoti ar prisiminti, pavyzdžiui, kad XVII a. pradžioje Cocciola tarnavo kapelmesteriu Leono Sapiegos dvare, čia kūrė muziką ir vadovavo per dvidešimties atlikėjų kapelai (išsamiau buklete rašo muzikologė Jūratė Trilupaitytė); apmąstyti istorinį faktą, jog Renesanso ir baroko laikais Lietuvoje vykusio aukšto meistriškumo italų menininkų „invazija“ turėjo didelės įtakos šalies kultūros pakilimui, europietiškamui, o drauge kūrė Lietuvos muzikos istoriją, pagaliau išgirsti tikrą barokinio Vilniaus sakralinės muzikos skambesį.

Ansamblis „Canto Fiorito“

Klausydamas ansamblio „Canto Fiorito“ atliekamų kūrinių (iš viso plokštelėje įrašyta 14 vokalinė ir instrumentinių opusų) susimąstai apie tai, kas yra istorinė interpretacija. Renesanso ir baroko muzikos interpretavimas nėra tolygus tam „savitam atlikimui“, kurį paprastai siejame su asmeniniu atlikėjo muzikos pajautimu. Šiuo atveju galime išgirsti, kad stilingai atliekami epochos kūriniai neatstojami nuo žinotimo, kaip galima elgtis su esamu muzikos tekstu. Solistus Ievą Gaidamavičiūtę (sopranas), Renatą Dubinskaitę (meccosopranas), Saulę Šerytę (meccosopranas) ir Nerijų Masevičių (bosas) verta pagirti už skoningą, ankstyvajam barokui būdingą vokalinę puošybą, ilgesnių natų arba didesnių melodinių šuolių užpildymą ornamentais ir diminucijomis. Be to, tam tikrose kūrinių vietose (pavyzdžiui, pasirinktos kadencijose) dainininkai sąmoningai atlieka „plikas“ natas, taip paryškindami grynus sąskambius arba atvirksčius – disonansus, ir suteikdami muzikai ypatingos dinamikos. Tokia ornamentuota ir „švarios“ faktūros žaismė girdima, pavyzdžiui, kompozicijoje „Ave verum corpus“. Kartu joje girdėti, kaip muzikai atliepia teksto ir muzikos re-

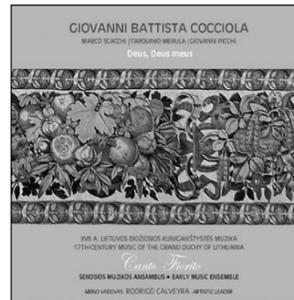
toriką. Antai žodžių „prieš mirties išbandymą“ (lot. *in mortis examine*) prasmę Cocciola išreiškė „nukeldamas“ visus balsus į žemesnę registrą; atlikėjai šį fragmentą atliko lėtesniu tempu, tyliau. Spalvingų muzikos retorikos epizodų gausu visuose plokštelėje įrašuose vokalinuose opusuose. Džiugu girdėti, kad kompozitoriaus sumanytus muzikinius akcentus atlikėjai perteikia išties dėmesingai.

Barokinės improvizacijos ir puošybės meną išmano įvairiautė ansamblio instrumentininkų grupė. Tai – Rodolfo Richteris (smuikas), Rodrigo Calveyra (kornetas, išilginės fleitos), Ieva Baublytė (išilginės fleitos), Fabienas Moulaert'as (barokinis trombonas), Henrikke Rynnings (bosinis smuikas), Ronaldo Lopesas (teorba), Arielis Rychteris (pozityvas). Įvairiomis sudėtimis jie lydi ir vokalius kūrinius, ir groja instrumentinius opusus. Tačiau šioje plokštelėje instrumentams tenka reikšmingesnis vaidmuo nei senosios muzikos atlikimo praktikai įprastas vokaliųjų partijų dubliavimas, papildymas įvairiais sonoriniais efektais. Kelis vokalius kūrinius ansamblis įgrojo vien instrumentais. Ir tai išties įdomu, nes nemažai Cocciolos vokaliųjų kūrinių išliko įvai-

riose vargonų tabulatūrose, tad nekyla abejonų, kad anuomet jie taip pat buvo grojami instrumentais, ir nebūtinai vargonais (gaila, kad į plokštelę škart nepateko kompozitoriaus kūrinių iš Vilniuje saugomos Braunsbergo vargonų tabulatūros). Štai kompozicijose „Ego flos campi“ (plokštelėje atlieka smuikas, išilginė fleita, bosinis smuikas kartu su pozityvu), „Tibi laus, tibi gloria“ (kornetas, trombonas, bosinis smuikas ir pozityvas) ir „Exultate Deo“ (groja vien pozityvas) juntamas muzikinis frazavimas pagal sakralinio teksto frazes. Atlikėjai subtiliai išryškina žodžių kirčius, groja lyg dainuotų, atskleidžiam, kad net ir numanomas tekstas čia – visa ko pradžia.

Svarus instrumentų vaidmuo be maž dar akivaizdesnis polichoriniuose Cocciolos kūriniuose, numatytuose aštuoniems dainininkų balsams (kitaip – dviem chorams): „Ave sanctissima“, „Jubilate Deo“, „Vulnerasti cor meum“, „Maria Dei Genitrix“, „Populus eius“. Keturi minėti dainininkai čia sudaro tik vieną chorą, kitą – pasirinkti instrumentai. Tačiau balsų ir instrumentų tembrų paskirstymas įrašė nėra toks primityvus. Kaskart solistų ir instrumentų balsai derinami skirtingai. Kompozicijoje „Ave sanctissima“ itin kinamai skamba trijų solisčių (soprano ir dviejų meccosopranų) ir *basso continuo* instrumentų grupė, kaitaliojama su antruoju choru, kurį sudaro melodiniai instrumentai ir bosas (vokalas) bei *basso continuo* instrumentai. Šiam atlikimui nestinga skambesio pilnatvės, kūrinyje akustiškai sodrus ir išbaigtas.

Toks, atrodo, taupus atlikimo būdas, kai trūkstantis dainininkus keičia instrumentai, – netgi autentiškas. XVII a. muzikams taip pat tekdavo „suktis iš padėties“, kai, pavyzdžiui, šaltą lietuvišką žiemą vyksiant karieta į kito miesto bažnyčią dainininkai italai tiesiog peršaldavo. Vis dėlto klausydamas kai kurių aštuonbalsių kompozicijų („Maria Dei

Genitrix“, „Vulnerasti cor meum“) pasigendi to balanso, kurį sukuria du lygiaverčiai dainininkų chorai. Galbūt to būtų pavykę išvengti, jei kūrinių būtų įrašyti vienoje iš Vilniaus bažnyčių – tokioje akustinėje erdvėje, kur aidas, o ir atitinkamas vokaliųjų (ar instrumentinių) chorų pozicionavimas erdvėje tiesiog daro stebuklus. Valdovų rūmų Didžioji renesansinė menė (joje buvo įrašyta plokštelė) šiam sakralinės muzikos repertuarui nėra geresnė nei bažnyčios akustinė erdvė.

Įdomus sutapimas: Cocciolos kūryba suskamba mūsų ir užsienio atlikėjų bendromis jėgomis, kaip XVII amžiuje, kai LDK dvaruose grojo įvairiautės kapelos. Šiandien galime stebėti, kad abipusiai kultūriniai mainai, kai mūsų atlikėjai semiasi praktinės senosios muzikos atlikimo patirties, o užsienio muzikai, matyt, su nuostaba atranda Vakarų Europoje menkai žinamus Cocciolos muzikos perlus, virsta vertingu, klausytojų smalsumą žadinančiu įrašu. Ar ir anuomet muzikuojant nusverdavo lietuviškas temperamentas? Kai kurie kūriniai (tarkim, meilės kupinų tekstu iš Giesmių giesmės pagrįstas „Vulnerasti cor meum“) plokštelėje skamba droviai ir taip atsargiai, lyg ant pirštų galiukų. Pridėjus šiek tiek itališko temperamento, truputį ekspresijos ir kiek daugiau (pasi)tikėjimo turima istorinės interpretacijos vizija, Cocciolos kūryba atsiskleisėtų kaip viena gražiausių visų laikų Lietuvos muzikos vertybių.

Anonsai

Artėja VII Tarptautinis M.K. Čiurlionio pianistų ir vargonininkų konkursas

Šiais metais į Lietuvos profesionaliosios muzikos sceną sugrįžta kas ketverius metus rengiamas tarptautinis Mikalojaus Konstantino Čiurlionio pianistų ir vargonininkų konkursas, vyksiantis 2015 m. rugsėjo 14–23 dienomis. 2011-aisiais minėjęs kompozitoriaus ir dailininko mirties datos šimtmetį, sutraukęs rekordinį dalyvių skaičių, škart jis vėl žymi svarbią datą – 140-ąsias genialiojo menininko gimimo metines. Kaskart konkursas tampa didžiuliu įvykiu, ne tik sukviestas talentingiausias jaunosios kartos pianistus ir vargonininkus iš viso pasaulio, bet ir dovanodamas naujus, specialiai šiam konkursui parašytus lietuvių kompozitorių kūrinius fortepionui ir vargonams. Tarp ryš-

kiausių M.K. Čiurlionio konkurso laureatų – gausybė tarptautiniu ir Lietuvos mastu pripažintų pianistų ir vargonininkų, kuriems šis laimėjimas tapo svarbia karjeros pakopa.

Laimėjęs Lietuvos Kultūros tarybos skelbiamą konkursą 2014–2018 m. organizuoti Lietuvoje vykstančius profesionaliosios muzikos konkursus, šį kartą M.K. Čiurlionio konkurso organizavimu rūpinasi VšĮ Natų knygnas, bendradarbiaudamas su Lietuvos muzikos ir teatro akademija. Konkurso sklaida jau vykdoma net 37-iose pasaulio šalyse, gyvai jis buvo pristatytas Rygoje, Liuksemburge, Generalinėje EMCY asamblėjoje, Niujorke per ISPA kongresą, Juilliardo mokykloje (JAV). Jau paskelbta registracija į konkursą tęsis iki gegužės 31 d.

„1965 m. tuometinėje Valstybinėje konservatorijoje, rektorius profesorius Jurgio Karnavičiaus, Fortepijono katedros vedėjo profesorius

Stasio Vainiūno, kultūros ministro Kazimiero Banaičio iniciatyva gimė idėja, kad Lietuvoje turėtų vykti pianistų ir vargonininkų konkursas. Lietuva visada garsėjo savo talentais ir aukšta atlikimo mokykla“, – prisiminimais apie konkurso ištakas dalijosi ilgametė konkurso žiuri vicepirmininkė, pianistė, profesorė Veronika Vitaitė.

„Atgavus nepriklausomybę, 1991 m. jau surengtas tarptautinis ir pianistų, ir vargonininkų konkursas. Organizuoti buvo gana sunku. Tėko groti tuometinėje Baroko salėje (dabartinėje Šv. Kryžiaus bažnyčioje), Šv. Kazimiero bažnyčioje elektroniniu instrumentu ir Katedroje“, – pirmuosius konkurso žingsnius po Lietuvos Nepriklausomybės atsiminę garsus vargonininkas, aktyvus šių konkursų organizatorius Leopoldas Digrys.

Tarp artėjančio M.K. Čiurlionio konkurso koncertų erdvių – Lietu-

vos muzikos ir teatro akademija, Vilniaus evangelikų liuteronų bažnyčia, Vilniaus Šv. Kazimiero bažnyčia ir Lietuvos nacionalinė filharmonija. Taip pat dalyvių koncertai planuojami Kaune ir Palangoje. Be solidžių piniginių premijų, laureatams numatyti ir soliniai koncertai Rygos Domo katedroje, Lietuvos nacionalinėje filharmonijoje, Liepojos fortepijoninės muzikos festivalyje, Kauno valstybinėje filharmonijoje, specialiujų prizų laimėtojams – Palangos koncertinėse erdvėse.

Jau paskelbta ir garbinga šių metų konkurso komisija. Pianistų komisijai vadovaus Paryžiaus nacionalinės konservatorijos profesorius Denisas Pascalis, taip pat komisiją sudarys Peteris Tuite (Airija), Ivaris Ilja (Estija), Rolandas Krugeris (Vokietija), Mūza Rubackytė (Prancūzija), Balaszas Szokolay (Vengrija), Jurgis Karnavičius (Lietuva) ir Zbignevas Ibelhauptas (Lietuva).

Vargonininkų komisijai pirmininkaus Andrzejus Chorosinskis (Lenkija), taip pat vargonininkus vertins Keiko Inoue (Japonija), Bernhardas Gfrereras (Austrija), Michaelas Baueris (JAV), Renata Marcinkutė-Lessieur (Lietuva), Leopoldas Digrys (Lietuva), Sophie-Veronique Cauchefier-Chopin (Prancūzija).

Tarp konkurso partnerių – Lietuvos nacionalinė filharmonija, Kauno valstybinė filharmonija, Nacionalinis M.K. Čiurlionio dailės muziejus, Vilniaus Šv. Kazimiero bažnyčia, Vilniaus evangelikų liuteronų bažnyčia, Kauno Igulio bažnyčia, Rygos Domo katedra, Palangos Švč. Mergelės Marijos ėmimo į dangų bažnyčia. VII Tarptautinio M.K. Čiurlionio pianistų ir vargonininkų konkurso globėja – LR prezidentė Dalia Grybauskaitė. Daugiau informacijos apie konkursą – www.ipmc.lt.

RENGĖJŲ INF.

Pasklidusi po pasaulį

Koncerto Nacionalinėje filharmonijoje akcentas – Vytauto Bacevičiaus muzika

Rita Nomicaitė

Lietuvos muzikantai yra užmezgę tarptautinių ryšių, muzikos pasaulyje svarba priylygstančių valstybiniam politiniams, tarsi Jungtinės Tautos. Tarp tokių – vieną didžiausių įrašų kompanijų „Naxos“, turinti per dešimt filialų, jau išleidusi daugiau nei 100 tūkstančių pavadinimų CD, rengianti ir DVD. Jos internetinės svetainės (www.naxos.com) kataloge įvedę žodį *lithuanian*, gauname 52 nuorodas. Dažniausiai tai Lietuvos kolektyvų pavadinimai ties kiekvienu kūrinio atskirai. Tačiau tas žodis pasitaiko ir kūrinių antraštėse, ir ne tik Mieczysława Karłowicziaus „Lietuviškoje rapsodijoje“ bei Fryderyko Chopino „Lietuviškoje dainelėje“. Prisiminkime, kad Jeano Sibeliaus siuitoje „Karelia“ „veikia“ Lietuvos kunigaikštis Narimantas. Savo aruoduose „Naxos“ turi ir kvartetą „Lithuanian Night“, sukurtą Ėriko Satic amžininko George'o Antheilo. O įvedę brangų žodį *Lithuania*, biografijų skiltyje aptinkame 82 paminėjimus.

„Naxos“ tinkluose turime Lietuvos kompozitorių autorinių kompaktinių plokštelių: du M.K. Čiurlionio fortepijoninių kūrinių CD (atl. Mūza Rubackytė), Broniaus Kutavičiaus opera „Lokys“ ir „Paskutinės pagonių apeigos“, Osvaldo Balakausko *Requiem* Stasiui Lozoraičiui ir CD su 4-ąja, 5-ąja simfonijomis, Felikso Bajoro simfoninių kūrinių CD, Onutės Narbutaitės „Tris Dievo Motinos simfonijas“.

Ką tik pasirodė pirmoji Vytauto Bacevičiaus kūrinių orkestrui kompaktinė plokštelė. Balandžio 18 d. Nacionalinėje filharmonijoje surengtos jos sutiktuos – koncertas, o prieš jį pokalbis su atlikėjais. Koncerte atliktas opus iš naujosios plokštelės – V. Bacevičiaus „Symphonie Concertante“. Niujorke gyvenantys pianistas Gabrielius Alekna ir dirigentas Christopheris Lyndon-Gee su Nacionaliniu simfoniniu orkestru įrašė koncertus fortepijonui ir orkestrui Nr. 3, op. 44, ir Nr. 4 (*Symp-*

Gabrielius Alekna ir dirigentas Christopheris Lyndon-Gee. D. MATVEJEVO NUOTR.

honie Concertante), op. 67. Plokštelėje skamba ir „Pavasario siuita“ orkestrui, op. 64. Susitikime prieš koncertą dalyvavusi Nacionalinės filharmonijos direktorė Rūta Prusevičienė pabrėžė, kad tokio užmojo darbai pavyksta tik dėl kūrybinės partnerystės. CD metrikeje pagarbai minimos ne tik bendradarbiavusios institucijos, bet ir jų darbuotojai.

Viena iš leidinio bendradarbių, muzikologė Veronika Janatjeva (rengiant leidinį atstovavusi Lietuvos muzikos informacijos ir leidybos centrui), ir moderavo susitikimą. Pirmiausia jiedu su G. Alekna prisiminė, kaip teko vargti tvarkant natas, lyginti partitūrą su partijomis ir, jau repetuojant, taisyti begales perrašinėtojų įveltų korektūros pasauliui. Pirmąjį anotacijos sakinį – „Vytauto Bacevičiaus gyvenimą apibūdina egzilis“ – moderatoriė pratęsė pastaba, kad dabar V. Bacevičiaus muzikos gyvenimą apibūdina grįžimas. Be kita ko, ji priminė, kad 4-ąjį koncertą yra įrašiusi ir Birutė Vainiūnaitė (irgi su LNSO, dir. Alvydas Šulčys; išleista Lietuvos radijo). V. Bacevičiaus kūrinių repertuare turi ir pianistai Andrius Vasiliauskas,

Jurgis Karnavičius, Andrius Žlabys. „7-ąjį žodį“ dviem fortepijonams yra skambinęs ir užfiksuavęs Rūtos Rikterės ir Zbignevo Ibelhauto duetas. Vis dažniau skamba idėja steigti tarptautinį Vytauto Bacevičiaus pianistų konkursą (Vytauto brolio Kęstučio ir sesers Vandos vardais pavadintoje Lodzės muzikos akademijoje nuo 1961 m. vyksta Kęstučio Bacevičiaus kamerinių ansamblių konkursas, 1998 m. išaugęs į tarptautinį).

Gabrielius Alekna iš kolegų išiskiria tuo, kad V. Bacevičiaus kūryba yra jo profesinės veiklos prioritetas. Pasiklojęs teorinį pagrindą – Juilliardo muzikos mokykloje (JAV) apgynęs meno daktaro disertaciją apie neskelbtus V. Bacevičiaus fortepijoninius kūrinius, pianistas siekia, kad tie kūriniai skambėtų, į koncertų ir įrašų programas įtraukdamas ir kompozitoriaus seserų opusus. Antai praėjusių metų gruodį girdėjome jo su Čiurlionio kvartetu atliekamą Gražynos Bacewicz fortepijoninį kvintetą Nr. 2 (1965). Prieš porą metų britų įrašų kompanija „Tocatta Classics“ pasauliui parodė G. Alekno įgrotus visus V. Bacevičiaus „Žodžius“.

Universalusis muzikinio gyvenimo dalyvis Ch. Lyndon-Gee susitikime prisipažino žinąs lietuvių muzikos daugiau, ne tik V. Bacevičių: su orkestru „Sinfonia Varsovia“ 2010 m. Barselonoje atliko O. Nar-

butaitės opusą „krantas upė simfonija“, artimuose jo planuose – tos pačios autorės bei Ramintos Šerkšnytės kūrinių atlikimai. V. Bacevičiaus muzika Ch. Lyndon-Gee susidomėjo pakalbintas tais pačiais koridoriais Niujorke vaikstančio G. Alekno. „Kadangi pirmiausia esu kompozitorius, man norisi just naują pasaulio dvasią, pažinti šiuolaikinę muziką“, – kalbėjo Ch. Lyndon-Gee. V. Bacevičiaus muzikos stilių jis lygino su tam tikrų laikotarpių Aleksandro Skriabino, Bėlos Bartoko stilistika. „Nors ta muzika sukurta prieš šimtą metų, ji vis dar sunkiai klausoma. Bet, Dieve, kokia graži“, – sakė lietuvių muzikos bičiulis, tą susižavėjimą mokantis perteikti ir muzikuodamas, ir kalbėdamas. „Gyvai Bacevičiaus muzika skamba geriau nei įrašė“, – sakė dirigentas. Tai supratau, jaus-

tų apie V. Bacevičiaus muzikos vidinį gyvenimą, jos intravertiškumą, kurio niuansus tenka išryškinti rampos šviesoje?

Per visą koncertą buvo skaudžiai juntamas realios erdvės trūkumas garsui skliti. Vien sužinojus jo programą buvo aišku, kad turėtų byrėti salės tinkas, o padidintos sudėties Nacionalinis simfoninis orkestras netilps scenoje (ką jau kalbėti apie balkone stovėjusį chorą, kurio Ferencio Liszto simfonijoje pagal autoriaus sumanymą neturėtų matytis). Richardo Wagnerio „Skrajojančio olando“ intensyvaus garsumo uvertiūra ir F. Liszto simfonija pagal Dante's „Dieviškąją komediją“ tarsi visais pragaro ratais kamavo orkestrantus ir publiką garsu – lyg suspaustu garu. Tad apie kokį šios muzikos didybės perteikimą galime kalbėti? O muzikantai taip gražiai stengėsi tą

Veronika Janatjeva, Gabrielius Alekna, Christopheris Lyndon-Gee ir Rūta Prusevičienė. A. PAKARKLYTĖS NUOTR.

dama didesnės erdvės poreikį tai muzikai *įsikambėti*... Vidinė savo jėga ji išsprogsta iki dangaus gilumos ir joje pažyra dangaus kūnais ar degina saulį liežuviu. Tačiau išlieka abstrakti. G. Alekna, profesorės Liucijos Drąsutienės mokiniui (nežinau, kiek jį paveikė prof. Jerome'as Lowenthalis Niujorke), būdingas labai svarus skambesys, kas jo interpretuojamai muzikai suteikia vaiskumo, ypač tinkamo Bacevičiaus abstraktybėms. Bisui skambintoje 4-ojoje Poemoje, jaunystės kūrinyje, išgirdome ir romantiškus potėpių. Įdomu, ką pianistas many-

musikos karštį spinduliuoti! Deja, reikia pripažinti, jog yra daugybė muzikos, kuri netelpa į jaukią, iš tiesų kamerinę Nacionalinės filharmonijos sceną. Kažkodėl futbolo į stalo teniso patalpas niekas negrūda, bet muzikai kito kelio nepaliekama... Vėl iškyla naujos ir erdvios koncertų salės Vilniuje problema.

Koncerto pabaigoje mintis nuskaidrina Liszto simfonijos dalis „Magnificat“ – Angelų choras („Vilniaus“ choro moterų grupė) ir dirigentas, audringai plojančiai publikai pakėlęs partitūrą, kvietęs dėkoti ne jam, o kompozitoriams.

Anonsai

Šventinis koncertas, skirtas profesorei emeritei Kornelijai Kalinauskaitėi

„Muzika – mano gyvenimas ir laimė. Žmonės, turintys sąlytį su ja, yra dvasiškai tvirti, išvermingi ir jaučiasi laimingi bet kokiose sąlygose“, – sako profesorė emeritė Kornelija Kalinauskaitė. Balandžio 25 d. 18 val. Lietuvos muzikos ir teatro akademijos Didžiojoje salėje vyks Kamerinio ansamblio katedros studentų koncertas, skirtas profesorės 90-mečiui ir veiklos LMTA 70-mečiui paminėti. Koncerto vedėja prof. Dalia Balsytė, taip pat dalyvaus profesorai Jurgis Karnavičius ir Donatas Katkus. Koncerte skambės L. van Beethoveno, C. M. von Weberio, C. Francko, J. Brahmsio, C. Debussy, A. Schnitke's, F. Latėno muzika.

Kornelija Kalinauskaitė. NUOTRAUKA IŠ ASMENINIO ARCHYVO

K. Kalinauskaitė 1945–1947 m. dirbo Valstybinės konservatorijos koncertmeisterė. 1948–1952 m. Vil-

niaus dešimtmetyje muzikos mokykloje, nuo 1949 m. – Lietuvos konservatorijoje, dabar Lietuvos muzikos

ir teatro akademijoje dėsto kamerinį ansamblį. Tarp bemaž 500 profesorės absolventų – LMTA pedagogai Rimantas Armonas, J. Karnavičius, Veronika Vitaitė, Ramutė Vaitkevičiūtė, Halina Znaidzilauskaitė, Julius Andrejevas, D. Balsytė, D. Katkus, Petras Kunca, Audronė Vainiūnaitė, Rimantas Šiugždinis ir kt.

Kornelija Kalinauskaitė Valstybinėje konservatorijoje baigė dvi specialybes: 1945 m. – prof. S. Špinalskio fortepijono, 1948 m. – prof. J. Targonskio smuiko klases. 1942–1946 m. buvo Vilniaus radijo ir Vilniaus filharmonijos simfoninių orkestrų smuikininkė, Lietuvos operos ir baletu teatro orkestru koncertmeisterė. 1946–1981 m. grojo Lietuvos kvarteto antruoju smuiku. Paskaitė profesorės, „dėl mūsų begalinio entuziazmo ir pasišventimo darbui Lietuvos kvartetas tapo pirmuoju

kolektyvu, išgarsinusi Lietuvos vardą užsienyje (grojęs daugiau nei pusterčio tūkstančio koncertų ir muzikos festivalių Europos, Azijos valstybėse, JAV, Kanadoje, Kuboje), tapo kamerinės muzikos suklystėjimo Lietuvoje iniciatoriumi“.

K. Kalinauskaitė aktyviai koncertavo ir kaip solistė – pradėjusi dar 1943 m., šią veiklą tęsė beveik penkiasdešimt metų. Bendradarbiavo su vyru, altininku J. Fledžinsku, taip pat V. Širinskiu, V. Borisovskiu, S. Aslamazjanu, L. Seideliu, T. Nikolajeva, S. Vainiūnu, M. Azizbekova, H. Znaidzilauskaite, A. Maccina ir kitais muzikais. Už išskirtinius pasiekimus Lietuvos muzikinei kultūrai K. Kalinauskaitė apdovanota LTSR valstybine premija (1965 m.) bei Gedimino 5 laipsnio ordinu (1999 m.).

VITA ČESNULEVIČIŪTĖ

Skersvėjo ženklai

Festivalis „Jauno teatro dienos“ Klaipėdoje

Milda Brukštutė

Valentino Masalskio suburta teatro trupė, jau keletą metų gyvuojanti Klaipėdoje ir pasivadinsi „Klaipėdos jaunimo teatru“, šį pavasarį jau trečią kartą surengė „Jauno teatro dienos“ festivalį. Praėjusiais metais nuo pajūrio atsklidę intriguojantys gandai, esą čia vyksta kažkas netikėto ir įdomaus, šį kartą jame apsilankyti paskatino ir mane. Vis dėlto, nors festivalio programa ir nemaža, apžvelgti jame rodytus spektaklius neatrodo prasminga, nes didžiulia jū jau buvo ne tik rodyti Vilniuje, bet ir recenzuoti spaudoje. Todėl labiau norėtuši atkreipti dėmesį į pačią festivalio struktūrą, jo keliamus klausimus ar nuotaikas.

Jau iš pirmo žvilgsnio galima pastebėti, kad festivalio programa sudaryta labai neaiškiais kriterijais. Šiek tiek ją panagrinėjus kyla mintis, kad jaunas teatras, kaip ir, pavyzdžiui, naujasis cirkas, Lietuvoje yra kažkokia retenybė ir vien šio bruožo pakanka renkantis tokio festivalio dalyvius. Tikiu, kad dalis kvestijų tiesiog negalėjo ar dėl kitų priežasčių atsisakė atvykti, tačiau kažkokia bent kiek apčiuopiama koncepcija, siekiant užkrėsti žiūrovus bei pačius organizatorius ir dalyvius festivalio ritmu, turėtų būti. Bent jau šiais metais net ir minėtis vienintelis koziris – jaunystė – liko neapibrėžtas. Juk dažnai kaip tik jaunųjų, dar nespėjusių atrasti sa-

vitos kalbos ar atsikratyti teatrinės mokyklos sukeltų kompleksų, spektakliai atrodo be galo seni. Be to, kiek keistai šiame daugiau mažiau pradedančių kontekste atrodo šokio teatro „PADI DAPI Fish“ spektaklis „Baltoji lopšinė“. Taip pat lieka neaišku, kodėl teatro festivalio programoje tiek dėmesio skirta kinui – tris vakarus vykę „Jauno kino vakarai“ tapo gana rimtu konkurentu dviem lyg ir pagrindinėms diskusijoms: „Jaunas teatras: tarp ieškojimo ir išlikimo“.

Skiriamasis, programą kiek apjungiantis šio efemeriško festivalio bruožas – noras kalbėtis. Po kiekvieno spektaklio vyko aptarimai, dažnai įtraukdavę ir žiūrovus. Deja, šioms kalboms kiek trūko rimtesnio vadovo. Po spektaklio nuskambantis atsainas moderatorės prašymas kūrėjų tiesiog „ką nors plačiau pakomentuoti“ gali užkirsti kelią bet kokiam pasisakymui. Nors, aišku, mintis į tokį festivalį pasikviesti jaunas, patirties stokojančias kuratores nesunkiai supranta. Pasirodė, kad daug gyvensnis dialogas gali įvykti tarp kūrėjo ir žiūrovo. Kad ir „Baltosios lopšinės“ choreografei Agnijai Šeiko pačiai daug geriau sekėsi prakalbinti mažuosius žiūrovus. Jai, kitaip nei moderatorei, neprireikė tų banalių, blokuojančių klausimų kaip „kas jums labiausiai patiko?“. Itin gyvas kūrėjų ir žiūrovų pokalbis vyko po Karolinos Žernytės pojūčių spektaklio „Akmuo vanduo geluonis“.

Žinoma, įvairiausias žiūrovų emocijas ir norą jomis dalintis sukelia būtent specifinis spektaklio žanras, jo koncentravimas į visus pojūčius. Tačiau nuosirdus susirinkusių atsivėrimas nė kiek ne mažiau priklauso ir nuo klausiančiųjų suinteresuotumo, atvirumo ir netgi tam tikro pasitikėjimo savimi, t.y. drąsos būti ne visai žiniui, o šiek tiek sutrikusiam.

Įdomu, kad nors iš Žernytės pojūčių spektaklių galima mokyti nuolankumo žiūrovams, kartu jie čia yra labiau nei kuriame kitame teatre neigiami. Patys aktoriai prastarė, kad spektaklio metu, užsivėrimas šešiais neregintaisiais (aklaisiais arba žiūrovais užrištomis akimis), jie pamiršta, kad aplinkui dar sėdi daugybė žmonių. Vis dėlto atrodo, kad geriau jau būti pamirštam tokiu atviru būdu, kuris tavo buvimą teatre išryškina bent sau pačiam, nei tradiciniu, kai žiūrovų klausimas apskritai yra nugrūstas kažkur į tolimesnią kampaną.

Vienoje iš diskusijų apie jauno teatro šiandieną buvo paliesta, kaip pasirodė, jauniems kūrėjams gana skaudi žiūrovų tema. Jų iš tiesų trūksta. Ir vis dėlto nemanau, kad gyvename tais laikais, kai žmonėms reikia aiškinti, kas yra teatras. Veikiausiai tai nėra kažkokios visuomenės išsilavinimo stokos problema. Tiesą sakant, gana dažnai net atrodo, kad teatras užsima tam tikru vampyrizmu. Jis tarytum vengia būti išraiškos priemone, pasisakymo bū-

du. Pats savaime nori būti tas pasisakymas, centras, objektas. Ir kaip tik tokiam teatrui pirmiausia verčiau reikia žiūrovų, to vienintelio laukiamo rezultato, be kurio jis apskritai nieko neturi. Galų gale juk

sakotų apie savo veikiausiai ne ką lengvesnę pradžią. Vis dėlto, užsivėrimas tame pačiame rate, kuriame jau viskas daug kartų iškalbėta, sunkiai gimsta naujos idėjos. O kalbėjimas dėl kalbėjimo, kad ir patiems

„Akmuo vanduo geluonis“

K. BASTYTES NUOTR.

netiesa, kad žmonės apskritai neina į teatrą, jie tiesiog neina į vieną ar kitą teatrą.

Kalbant apie vykusias diskusijas, kurioms bene labiausiai tiktų pavadinimas „Palaida bala“, pasirodė, kad būtų buvę gerokai prasmingiau pasikviesti įvairesnių pašnekovų – ne tik keletą jaunųjų teatro kritikų iš Vilniaus. Tarkim, jei jau kyla klausimas apie jaunųjų trupių išlikimą, gal būtų įdomu, kad savo patirtimi pasidalintų kurios nors jau iširusios trupės nariai? Arba vyresnė, jau tvirtai ant kojų stovinti trupė papa-

aktualia tema, daug naudos neatneša, netgi priešingai, įvaro į nevilgtį.

Džiugiausia šio renginio dalis atrodo pats jo buvimas faktas. Tai, kad „Klaipėdos jaunimo teatras“ ryžosi savomis jėgomis organizuoti tokį festivalį, jau byloja apie jo atvirumą, atsigrėžimą į Klaipėdos publiką. Suteikti jai galimybę palyginti, pasirinkti tarp skirtingų jaunų teatrų iš tiesų tampa vienu didesnių šio kolektyvo žingsnių gilesnės pažinties su daugumai jų naujo miesto, Klaipėdos, gyventojais ir, tikėkimės, jų prisijaukinimo link.

Anonsai

Netrukus – „Naujasis Baltijos šokis“

Gegužės 6–12 d. Vilnių vėl užlies šiuolaikinio šokio banga. Šiųmetį „Naujojo Baltijos šokio“ festivalį atidarys Belgijos, Norvegijos ir Japonijos trupės „fieldworks“ spektaklis „As if nothing has been spinning around for something to remember“, kuriame vaidina ne tik šokėjai, bet ir kulisai bei helio dujų balionai.

Atidarymo vakarą žiūrovai taip pat išvys flamandų choreografo Jano Martenso spektaklį „Prakaituok, vaikeli, prakaituok“. „Išidėmėkite šią pavardę – J. Martensas pas mus atvažiuoja kaip vienas perspektyviausių Europos choreografijos jaunosios kartos atstovų. Bet prognozuojau, kad po keleto metų galėsite didžiulius matę vieną pirmųjų pasaulinės šokio žvaigždės darbų“, – sakė festivalio vadovas Audronis Imbrasas.

Trečią festivalio dieną Lietuvos nacionalinio dramos teatro scenoje du savo darbus pristatys Kinijos šiuolaikinio šokio trupė – TAO šokio teatras iš Pekino. Per septynerius savo gyvavimo metus trupė su choreografu Tao Ye jau apkeliavo daugiau kaip 30 šalių penkiuose žemynuose.

Gegužės 10 d. savo lyderio, išskirtinės Suomijos ir Šiaurės šokio as-

TAO šokio teatras

FAN XI NUOTR.

menybės Jyrkio Karttuneno šou „Daugybė Džemainos veidų“ parodys Helsinkio šokio trupė. Suomijoje 2012 m. šis spektaklis apdovanojtas kaip geriausias metų teatro kūrinys.

„Flamandų šokio gūši“ („A Touch Of Flemish Dance“) festivalio organizatoriai nusprendė pristatyti dėl kelių priežasčių. Pasak A. Imbraso, flamandų šiuolaikinis šokis unikalus tuo, kad per pastaruosius kelis dešimtmečius padarė didelį poveikį pasauliniam šokiui ir scenos menams, nors kuriamas palyginti mažos visuomenės (flamandų Belgijoje yra kiek daugiau negu 6 mln.). „Daug svarbiausių festivalių ir scenų tiesiog springo flamandų spektakliais“, – prisiminė festivalio vadovas.

Be to, šie metai simboliški: Lie-

tuva įsivedė eurą, kuris daug kam pirmiausia siejasi su Bruseliu ir jo ekonomine politika. O Lietuva, kaip dabartinė savarankiška valstybė, mini ketvirčio amžiaus jubiliejų. „Mums, šokio žmonėms, norėjosi tokiu būdu priminti vieną galingiausių šokio įspūdžių tarybinės Lietuvos pabaigoje, kuris, mano akimis, padarė didžiulį poveikį kultūriniam anos visuomenės laisvėjimui: 1987 m., prieš pat prasidedant išsivadavimo procesams, Vilniuje keletą dienų gastroliavo tuo metu bene įtakingiausias Europos choreografo Maurice'o Bėjart'o legendinė trupė „Ballet du XXe siècle“ iš Bruselio. Būtent Vilniuje tada užsibaigė oficiali šios trupės istorija – paskui ji buvo išformuota“, – pasakojo A. Imbrasas.

Anot A. Imbraso, šiųmetį festivalį galima vadinti šiuolaikinio šokio tinklų festivaliu. „Kinai į Vilnių atvažiuoja pagilinti Kinijos ir Rytų bei Vidurio Europos šokio bendradarbiavimo. Su Europos šokio tinklu „Acrowaves“ pradėdami tęstinį projektą – kasmet pristatysime po tris jaunų žemyno choreografų darbus. Helsinkio šokio trupę pristatome su keletu Šiaurės ir Baltijos šalių organizacijų, susibūrusių į regioninį šokio sklaidos tinklą. Geopolitinė padėtis išprovokavo idėją pradėti mainus tarp buvusios LDK teritorijoje esančių valstybių šiuolaikinio šokio festivalių: pamatysime įdomiausius metų Ukrainos, Baltarusijos ir Lenkijos pastatymus“, – sakė festivalio vadovas.

Savo darbus Lietuvos žiūrovams taip pat pristatys latvės Kristīne Vismane, Olga Žitluchina, estų trupė „Cabaret Rhizome“, lenkų choreografai Sławomiras Krawczyński, Tomasz Wygoda ir Anna Godowska, ukrainiečių trupė „Buchok ART Family“, baltarusių „ID šokio projektas“. Į festivalį atvyksta ir D. Britanijos atstovai – choreografai Moreno Solinas ir Igoris Urzelai. Net šešias dienas šokio mėgėjus inovatyviai keliauti laiku ar net apsilankyti neegzistuojančioje realybėje („immersive reality“) kvies belgai „CREW_eric joris“.

Šiųmetę lietuvišką festivalio programą sudaro dvi premjeros – Kau-

no šokio teatro „Aura“ spektaklis „Monstrai“, kuriam choreografiją kuria prancūzas Samuelis Mathieu, ir urbanistinio šokio teatro „Low Air“ spektaklis „Šventasis pavasaris“ Igorio Stravinskio baletu motyvais. Antrame spektaklyje jėgas sujungė penki gatvės ir šiuolaikinio šokio atlikėjai bei keturios jaunos talentingos pianistės – kūrėjai žada intriguojantį pasirodymą.

„Menų spaustuvės“ Juodojoje salėje savo darbus pristatys ir dvi užsienyje gyvenančios lietuvės – Raimonda Gudavičiūtė (Vokietija) ir Ieva Kuniskis (D. Britanija). Kartu su I. Kuniskis spektakliu į Lietuvą po ilgos pertraukos kaip atlikėjas grįš buvęs Kauno šokio teatro „Aura“ solistas Darius A. Stankevičius.

Programą papildys „Menų spaustuvės“ Kišeninėi salei sukurtas jaunų choreografų Sigitos Juraškaitės ir Agnietės Lisičkinaitės darbas „Popular Problems“ ir lietuvių choreografų bei trupių „Pitch session“ pobūdžio pristatymas, labiau skirtas profesionaliems festivalių ir teatrų vadybininkams, bet atviras ir publikai.

Iš viso festivalyje dalyvaus 19 trupių, jungtinių grupių ar choreografų, atstovaujančių 18 valstybių ir pristatančių 22 šokio ar su šokiu susijusius kūrinius.

RENGĖJŲ INF.

Priemiesčio angelas, arba *telemundo* *presenta*

„Geras žmogus iš Sezuano“ Valstybiniame jaunimo teatre

Kristina Steiblytė

Sužinojus, kad Vidas Bareikis ketina statyti Bertoltą Brechtą, buvo labai sunku atsiriboti nuo lūkesčių, susijusių su šio režisieriaus, dramaturgo, poeto teatro vizija. Daugiau ar mažiau sąmoningai norisi, kad Brechtio pjesės būtų perskaitytos „teisingai“, t.y. kaip kvietimas keisti visuomenę. Kalbant apie V. Bareikio pasirinktą „Gerą žmogų iš Sezuano“, tas kvietimas keisti akivaizdžiausias pjesės epilogė, kai pasibaigus veiksmai aktorius kreipiasi į žiūrovus teigdamas, kad ši stebuklinga pasaka paliko kartėlių žiūrovų širdyje ir galiausiai kad: „Ar šiaip, ar taip, bet pjesė ši privalo, / Privalo susilaukti gero galo!“ (vert. Edvardas Viskanta). Tas „geras galas“, be abejo, turi būti įgyvendintas žiūrovų, po spektaklio imančių keisti(s).

Spektaklio siužetas nuo pjesės nenutolsta. Pasakojama apie Šen Tė (Jurga Šeduikytė), prostitutę, apdovanotą dievų (Giedrius Arbačiauskas, Vidas Petkevičius, Gediminas Storpirštis) už gerumą ir besisten-giančią būti gera, laikytis dievų įsakymų. Tačiau gerumas jai brangiai kainuoja: norėdama pagelbėti visiems pagalbos paprašiusiems – ir nusigyvenusiems buvusiems globė-jams (Saulius Sipaitis, Dalia Brenciūtė, Simonas Storpirštis), ir draugui, vandens pardavėjui (Ainis Storpirštis), ir mylimajam Jang Sunui (Sergejus Ivanovas) – ji rizikuoja prarasti tabako krautuvių – vicintelį pragyvenimo šaltinį. Tad yra priversta išsigalvoti pusbrolių Šui Ta, kuris nesistengdamas būti geras tiesiog naudingiau sutvarko reikalus. Savotiška superego ir ego kova: normos, moralė, negailestingi paklusnumo

reikalaujantys dievų įsakymai vs. racionalumas, verčiantis pirmiausia rūpintis savo gerove. Tiesa, apie tai kalbama daugiau pjesėje nei spektaklyje. Čia kostiumais, muzika ir itin tipizuotais veikėjais kuriama ne žmogaus vidinio skilimo drama, o melodrama, kur Priemiesčio angelas (taip Šen Tė praminė kaimynai) laukia išgelbėjimo. Bet kadangi tikras gelbėtojas nepasirodo, tenka jį išsigalvoti.

Melodrama čia dvejoja. Tai ir senasis žanras, kai muzika būdavo naudojama draminiam efektui sustiprinti, ir televizijos serialų žanras, su kuriuo susijusių patirtį turi tikrai daugiau nei pusė lietuvių, atgavus nepriklausomybę stebėjusių ne vienos Marijos ar Magdalenos likimą. Spektaklyje ši melodrama labai ryški: ją nurodo ir tyčia ties neskonin-gumo riba balansuojantys kostiumai (dailininkė Liuka Songailaitė), ir efektinga muzika (ją kūrė pats režisierius), ir vaidyba.

Aktorai čia, regis, dirba ne vieni su kitais, vaidina ne žiūrovams, o iš tamsos stebinčiai „akiai“: veiksmas vyksta tarsi prieš kameras. Ir ne tik tarsi – kameros ir jų vaizdą transliuojantys monitoriai įtaisyti scenos šonuose. Tai ne tik tinkamas papildymas parduotuvės interjerą vaizduojančiai scenografijai (Paulė Boccullaitė), paverčiantis žiūrovus savotiškais apsaugos darbuotojais, stebinčiais aplinką, bet nedalyvaujančiais. Tokie ekranai taip pat veikia ir kaip nuoroda į ankstesnius V. Bareikio darbus, kur ekranas ir filmavimas buvo itin svarbūs ir išraiškingi: „Mr. Fluxus arba šarlatai?“, „Nematomi monstrai“. Tačiau ten svarbus buvo ir „gyvas“ filmavimas, ir žmogus su kamera. „Gera-

me žmoguje iš Sezuano“ galutinai pasiduota visuotiniam stebėjimui, sekimui, ir tesistengiama flirtuoti su anonimišku stebėtoju. Kiekvienas aktorius, regis, laiko scenos partnerius tiesiog priemone tam pasiekti. Tai ypač išryškėja atliekant muzikinius numerius ir kolegas paverčiant solisto palaikymo komanda, statistais.

Panašu, kad „Geras žmogus iš Sezuano“, nepaisant kūrybinės komandos intencijų, pasakoja istoriją apie žmones, nematančius vienas kito. Scenoje nesvarbu būti čia ir dabar, megzti ryšį su scenos partneriu ar žiūrovu: čia daug frontalumo, monologinio kalbėjimo, kreipimosi į žiūrovus jų nematant (t.y. nelaužant ketvirtosios sienos, kaip kokiuose videodienoraščiuose). Tik spektaklio pradžia kitokia: priešais sceną sustoję aktoriai žiūri į publiką. Tai yra vienintelis tikras aktorių ir žiūrovų susidūrimas per visą spektaklį, gal savotiškas pažadas, o gal – atsisveikinimas, pasibaigiantis aktoriams pradėjus juos juokinti. Visa kita atliekama menamai kamerai arba su menamu ekranu (o gal veidrodžiu) tarp salės ir scenos.

Teatras, kurį kūrė V. Bareikis su kurso draugais, dar netapęs režisieriumi, buvo kitoks. To teatro kūrėjai kalbėjosi tarpusavyje ir scenoje, ir nulipę nuo jos. Kalbėdavosi jie ir su žiūrovais, mėgindami suprasti, kam ir koks teatras reikalingas. Ir buvo kur kas arčiau brechtiško teatro, skatinusio kolektyviškumą ir visuomenės keitimąsi, nei dabar. Ir vėl noras, kad B. Brechtas būtų statomas taip, kaip „reikia“, bando lįsti lauk. Bet jį užgniaužus tektų apsiriboti pastaba, kad scenoje daug įdomiau matyti bendraujančius, vienas

kitą suprantančius aktorius nei tiesiog gražias choreografines kompozicijas, aprengtas šiuolaikinio gyvenimo supratimą demonstruojančiais kostiumais ir įkurdintas scenografijoje, sakančioje, kad domėtasi Jūratės Paulėkaitės darbais ir galbūt pasižiūrėtos operos „Geros dienos“ bei „Jonas ir Greta“ (nors gal parduotuvės ar prekybos centro interjeras, balta spalva ir rampa „į niekur“ – savotiškas neveikiantis eskalatorius – scenografijoje tėra ciliinio apsilankymo „Maximoje“ pasekmė).

Visa tai galėtų būti įdomus XX amžiaus išjuokimas, kai prisidengiant gražiomis idėjomis išprievar-tauta daugybė protų, išnaikinta milijonai žmonių, o prisiimti atsakomybės ir veikti patys vis dar nesugebame. Tačiau užsižadus pigiu juokinimu (kurį nupigina iliustratyvūs gestai, primenantys šiuolaikinius anekdotų princus ir princeses) ir naiviai nuoširdžiais komentarais (pvz., Jurgos Šeduikytės Šen Tė vokiškais pasakymais apie artimo meilę avanscenoje), nepadarytas joks žingsnis (nė nemirktelėta), rodantis, kad mes, kūrėjai, juokiamės iš to pasaulio ir tikrai linkim jam susinaikinti.

Nors juoktis, tyčiotis šiame spektaklyje, regis, būtų netaktiška. Ypač prieš spektaklį pakalbėjus apie tai, kad režisieriui ir jo žmonai nepatinka sarkazmas, kandumas, dažnai laikomi vertybe. Deja, jei į spektaklį žiūrėtume kaip į nuoširdų bandymą aiškintis gėrio galimybę ir kainą šiuolaikinėje visuomenėje, tektų konstatuoti, kad spektakliu pasakoma, jog gėris neįmanomas. Ir ne tik scenoje, kur dievų paliekama Šen Tė susitaria, kad pusbroliui ir toliau jai padės neprarasti turto, bet ir sa-

lėje: mes esame tiesiog pasyvūs stebėtojai, besijuokiantys iš kvailių scenoje (o ten iš tiesų vieni kvailiai!) ir neskatinami imtis nieko kito, kaip tik pritariamai linkėti patikusioms melodijoms. Ir mes tai darome net negalvodami, ar tai gera. Dar galime parašyti komentarą, kaip smagiai pasijuokėme. Ir palinkėti spektakliui tapti nauju „Išvaymu“.

Bet, kaip sakė vienas išmintingas žmogus iš kaimo, „Geras žmogus iš Sezuano“ trūksta atpažįstamumo, kuriuo „Išvaymas“ papirko daugumą žiūrovų. V. Bareikio spektaklyje atpažinti save, savo draugą ar gimnaitį sunkiau: visi esame kur kas komplikotesni, įvairiapusiškesni nei šiame spektaklyje veikiantys ti-peliai. Artimiausias, regis, Šen Tė – Šui Ta skilimas, kurį atpažinti savyje gali ne vienas: norime būti ir geri kitiems, ir pasirūpinti savimi. Turime ir ego, ir superego. Tačiau ne visų mūsų vidinė kova pasipuošusi pigiais blizgučiais. B. Brechtas ir nenorėjo, kad mes tapatintumės su jo personažais. Bet kuo čia dėtas jis? Juk spektaklis ne apie jį ir ne apie jo teatrą.

Galų gale spektaklis gali tapti pasakojimu apie mūsų visuomenę. Tik tas pasakojimas liūdnas, nes sužino-me, kad trokštame būti juokinami ir jaudinami. Geidžiame patikti bet kokia kaina, net ir nieko mums nereiškiantiems anonimams. Tenkinamės eskapistiniu juoku, didelės komandos scenoje gerai leidžiamu laiku, bet neketiname veikti, keisti. Nekeciname ieškoti gerų žmonių ir jiems padėti. O ir apie tai, kas tas gėris, ką reiškia daryti gera, net nepasikalbame. Juk, pasirodo, gėrio tema nė kiek nekomplikuota. Vis-kas aišku – kaip ir turi būti geroje melodramoje.

D. MATVEJEVO NUOTR.

Kolekcija

ATKELTA IŠ 1 PSL.

Gal kas nors man ne taip? Kartais net nucinu į blusturgį ir pabandau apsidžiaugti koku nors radiniu. Ir visus padedu atgal – įsivaizduoju, kaip nuo jų valysiu dulkes. Tačiau po Maknytės parodos staiga taip truktelėjo laikas, kad bedirbant visokius pašalinius darbus (teko gražinti kelias pernykščių tekstų skolas) prisikaupė pamatytų, bet neapmąstytų parodų. Jas nusifotografavau ir dabar turiu savo kolekciją. Ji neužima vietos ir nekaupia dulkių. Bet greitai ėmė graužti skola menininkams – juk turiu ką nors už jų taip dosniai išdalintus vaizdus atiduoti?

Todėl ir rašau dabar apie viską iš karto. Mėginu sutalpinti kelis skirtingose erdvėse tuo pat metu paraleliai vykusius renginius į vieną laikraščio plokštumą. Problema ta, kad apie daugelį parodų sunku rašyti kaip apie visumas, nes, nepaisant vienijančio pavadinimo, dažniausiai jos atrodo kaip greitai surinktos tą akimirką turėtų darbų kolekcijos. Tokia iš pažiūros buvo ir jaunosios kartos tapytojų grupės „Kuklus klanas“ paroda „Trumpa iššvaistyto laiko istorija“. Pavadinimas – kaip tik man. Kam nors kitam nei kūrybai skiriamas laikas vis labiau nyksta kaip nebuves, o dar ta nuoroda į Stepheną Hawkingą...

Jau prie įėjimo labai realistiškas darbininkas, regis, dažė ne paveikslą, o pačios „Pamėnkalnio“ galerijos sieną – visuomenės požiūriu tai būtų gerokai naudingesnis studijuojant įgytų gebėjimų panaudojimas. Šio Jono Jurciko paveikslą pavadinimas „Requiem svajonei“ autoironiškai susikalba su kitu jo darbu: „Aš išeinu iš paveikslų“. Už kampo kybančios Konstantino Gaitanži „Vėlinės“ komentavo Jolantos Kyzikaitės „Paparčio žiedą“, kur plokščiai laimingas vaikas džiaugiasi pigiu žaisliuku. Jo atitinkamo kitai kartai būtų šalia kapinių angelo psichodeliška švytintys grybai. Evaldo Janso paveiksle realūs dabarties žmonės (vienas – tai jis pats), aprenkti riterių šarvais, fechtuojasi dėl užmirštų kultūros vertybių, kurias Eglė Karpavičiūtė šaipydama vis pertapo kartu su visais prabangiais rėmais. Beveik visų kūrinių šaltai ir tiksliai ištaipyti kontūrai, metalu švytintys paviršiai vertė šias tarsi nufotografuotas akimirkas mumijomis kur kas efektyviau nei pati fotografija ir atitiko tą šizofrenišką būseną, kai norisi džiugiai klykti, kad viskas tobula, nors iš tiesų žinai, kad niekam nieko nereikia ir laukia vien kultūros (ir ne tik) kapinės. Tikta Agnės Jonkutės „Šešiolikta fotografijos pamoka apie dvi detales“ pertraukė klyksmą panardindama ten, kur matyti galima tik vidumi – norisi pabūti priešais tą tamsą, kurioje lyg ir yra kažkas už visais degėsių atspalviais žioruojančio paviršiaus.

Taigi nors iš pradžių kiekvienas kūriny svaicė mintis į skirtingas puses, tarsi menininkai juoktųsi iš mano pastangų viską jungti, vis dėlto iš turinių ir pavadinimų štai surašysiu pasakojimą. Tikriausiai tuo tik

pasipriešinau numatytai parodos žiūrėjimo choreografijai, kuri atitinka būseną, kai daugybė egzistenciškai bereikšmių reikalų, darbų ir prisiminimų trupina visas pastangas ką nors suprasti ir kurti.

„Trumpa iššvaistyto laiko istorija“ apibūdino šiuolaikinio žiūrovo situaciją, kuriam realios parodos įsiterpia kaip maža dulkėta planeta interneto galaktikoje. Praskriedamas nugriebi vaizdą šen, vaizdą ten, galvoje kaupiasi fragmentai, kurių negali išmesti. Kaip Mato Dūdos „Švičselė“, paskutinę minutę pamatyta galerijoje „Kairė–dešinė“. Daugumoje lakštų tarsi nieko nėra, tik dažų tamsoje skraidančios akvatintos musytės, ir bežiūrint lange išryškėja kažkas. O kituose atsispaudė ilgam paliktų darbo įrankių – liniuo-

numamos išminčių kritikos, kad kažko – visko – nepamatei: „Kiekvieno individualaus fragmento nepriklausomybė nuo kitų *vaizduoja* visumos idėja, iš kurios fragmentų ansambliu ar kolekcija pasisavina ir savo būtinumą – kaip *išoriškai* primestą ar sukonstruotą daugybės vienybę, montažo vienybę – ir savo neišbaigtumo jausmą“, – sako Osborne’as (p. 60). Mintis, kad XIX a. augant miestams rašytojai ir filosofai susivokė nebegalį aprėpti tokio sudėtingo pasaulio, dabar tik kelia juoką. Pamėgintų jie aprėpti šandieninį pasaulį! Turbūt patys imtų kurti iššvaistyto laiko istorijas. Ir kartu aišku, iš kur tas kolekcionavimo protrūkis. Kolekcija, kaip fragmentiškas nepasiekiamas visumos nuotrupų asambliažas, dabarties

traukos dėsnis, labai atsargiai horizonto linija eina figūra – net skauda žiūrint, kiek pastangų reikia norint išsilaikyti ant žemės, nors ir žinai, kad tai – tik pasuktos kamerros triukas. Tačiau iš transo ištraukė Eglė Grėbliauskaitė, pro kurios žodį „Kombinatas“ kasdien einu į Dailės akademiją, atitinkamai ir nusiteikusi. Parodoje yra tikrai kombinato fragmentas – supleišėjusios, iš lakštų sudurtytos raidės ON arba NO, priklausau nuo to, iš kurios pusės žiūrėsi. Žiūrėjimas – Eglės instaliacijos tema. Ji pragrėžė sienoje skylę. Pro ją, aišku, galima stebėti gatvę, bet kur kas įdomiau užėjus iš kitos pusės stebėti parodos atidarymą. Skylė įrėmina vis kitą fragmentą ir, pavyzdžiui, iš geltonų merginos plaukų, pilko moherio ša-

nimą. Šalia tradicinės parodos vyko performansai, koncertai, mentiniai („Pop up“) pristatymai ir dar tiek daug ko, kad jau perskaičiusi anotaciją praradau viltį viską sugaudyti. Iš to, ką mačiau, galiu pasakyti, kad kuratorėms pavyko. Jau į tą įžanginį performansą susirinko minia, kuri vos tilpo į pirmąjį kambarį. Pradėdama veiksmą studentė paragino pasitikėti ir laukti. Laukti teko ilgokai, nes į kitą patalpą žmonės buvo įleidžiami po vieną, bet neprailgo, nes radau su kuo pasiplepėti. Kai įėjau, atsidūriau priešais kamerą, o jos operatorius liepė užsimerkti. Paklusau. Tada kažkieno rankos pradėjo kibinti man šonus ir po truputį judinti vis smarkiau, kol ėmė lenkti atgal. Tikriausiai šypsojaisi. Nors ir bijojau, kad priešais kamerą užgrįsiu tą nematomą judintoją. Bet tada mane tą patį ranka nuvedė į trečią kambarį, o balsas leido atsimerkti. Atsimerkiau – ten jau susikaupusi nedidelė minia žiūrėjo televizorių. Ekrane vis pasirodydavo užsimerkusio žmogaus veidas, imdavo šypotis, banguoti, virsti aukštelininkas, lyg patirdamas seksualinį malonumą. Vaizdas buvo neskausmingai dviprasmiškas – šypsenos beveik budistinės, nors atrodė, kad su jų savininkų kūnais nematomoje apačioje galėtų būti daroma kas nors daugiau nei iš tikrųjų. Veidai nežinojo, kad juos stebi ne vien operatorius, o šitiek žmonių realiu laiku. Paskui visi atsigrėždavo, kaip tie žmonės atrodys išlindę iš už užuolaidos – tokie sumažėję, veidu atsluogiant supratimui, kad ką tik buvai spektakliu šiemis realiams ir pažįstamiems, o ne kada nors ateityje numanomiems ir neišvaizduojamiems žiūrovams. Tačiau niekas nepyko. Nes veidai buvo rodomi gražiai ir tik tiems, kurie jau buvo likimo draugai. Patirties bendrumas neleido šaipytis iš kitų. Tiksliai sužaista stebėjimo sistema, kurioje visi yra svetimų malonumo akimirkų vartotojai, bendrininkai ir objektai. Toje pačioje saleje po savaitės atidarytoje „Kosminės odisėjos“ parodoje taip pat spėjau užfiksuoti kelis fragmentus. Nuotaiką kūrė su kosmoso tema susiję darbai – Virginijos Armonavičiūtės švytintios keraminės „Nuosavos planetos“, aptūptos žvėreliais ir nykštukais, skriejanti Lino Spurgos „Erdvė“ ir kiti. Bet mano subjektyvių prisiminimų kolekcijoje liko trys darbai. Karolinos Voiccehovskajos vitražas „Užsakymas: 50 rožinių atspalvių“ kybojo ne vietoje – ne lange, o vos atitrauktas nuo sienos. Todėl susidarė šešėlių migla, pro kurią vujeristo žvilgsnis turėjo braute brutis – nes ten, pilkoje jūroje, staipėsi gal tūkstantis pusnuožiųjų moterų. Ir tik paskui akis pagau-na rožinės spalvos dėmes. Perfokusuoji žvilgsnį – tai gulgės, rožinės gulgės! Kad jas pamatytum, reikėjo pakilti į aukštesnį lygmenį.

Antrasis darbas – tai menotyrininkės Ievos Baublytės sukonstruo-

Eglė Grėbliauskaitė, „Jie taip pat turėjo savo įrankius“. 2014 m.

A. NARUŠYTĖS NUOTR.

čių, vinių, pieštukų – fosilijos. Tai tarsi seniai užmiršto amato kultūra, kurią apguliosios dulksės jau susiklostė į geologinį sluoksnį. Dar vienas atsiveikinimas su rankų darbo įgūdžiais – lyg visame mieste menininkai būtų susitarę kalbėtis apie dabartį kaip sudarytą iš niekam nereikalingų minčių fragmentų.

Regis, pataikiau. Kaip tik fragmento ir projekto sąvokos apibūdina šiuolaikinį meną, kuriamą suskilinėjusio subjekto kitam suskilinėjusiam subjektui, sako Peteris Osborne’as, kurio Londone pirktą knygą „Bet kur arba niekur. Šiuolaikinio meno filosofija“ („Anywhere or not at all. Philosophy of Contemporary Art“, 2013) vis pakeliui skaičiau. Fragmentas patogus tuo, kad yra tik visumos dalis ir to neslepia, bet kartu turi apčiuopiamą ir užbaigtą formą. Jis mūsų laikais yra turbūt vienintelė likusi romantizmo nuolauža, nes, kaip 1798 m. rašė Friedrichas Schlegelis, „Fragmentas, kaip miniatūrinis meno kūrinys, turi būti visiškai izoliuotas nuo supančio pasaulio ir užbaigtas kaip ežys.“ Jei pamiršime, kad Lietuvoje ežys jau irgi yra tapęs paslaugos pavadinimu, parodose pasisavintų meno ežių spygliais galėtume ir apsaugoti nuo išorės spaudimo švaistyti laiką, ir jau

neaprepiamumo jausmą ir išreikšia, ir kompensuoja, nes pasiūlo vieninteliu būvi, kuris visada yra tapsmo būsenoje ir yra potencialiai begalinis procesas. Kaip romantikams, mums belieka rinkti suvokimo „ežius“ į virtualią kolekciją, kuri pamažu izoliuodama nuo tikrovės sukuria savę, kaip dar suvokiamo, bet kartu išsiskojančio į begalybę galimų istorijų, vaizdą. Ir kartu yra dabarties slinkčių visumos fragmentas.

Visa šia ilga įžanga, į kurią įpyniau net tris jau žinomų menininkų parodas, norėjau pasiteisinti, kodėl apie jaunųjų parodas galiu ką nors pasakyti tikrai fragmentiškai. Balandžio pradžioje jos vyko vienu metu. Štai parodą „Juodos rožės“ (kuratorius Kęstutis Šapoka) Jono Meko vizualiųjų menų centre reikėjo apžiūrėti greitai, nes norėjau suspėti į performansą kitame miesto centre gale. Įsitikinau, kad Jurgita Žvinklytė ir toliau kūnu braižo erdves, o Milda Laužikaitė ne tik nebefotografuoja, nebefilmuoja, bet ir nebe degina juostų, tik renka pakeliui pasitaikančius augalų sėklas ir jau turi gražiai sudygušį atsiktiktinumą sodelį. Gretos Vilcikyčės videoperformansas turbūt apibendrina jauno kūrėjo būseną: ekrane, tarsi griūdama ant nugaros, lyg nebeveiktų

liko ir eglute austo juodmargio palto pagamina „sekretą“. Nejučia juos ėmiau fotografuoti, užmiršusi, kad ta skylė – Eglės sukurtos sekimo sistemos dalis. Ji slapta įrašinėjo parodos lankytojų skleidžiamus garsus, o paveiksluose priminė, kas atsitiks, jei neatitiksi standartų, išprotėsi nuo prisiminimų, nuo baimės, nuo poreikio grumtis (už ką ir dėl ko?). O gal – perspėjimas, kad už meno pasaulio ribų yra tikrai languoto mokyklinio sąsiuvinio ir ligininės (kalėjimo) vienutės tvarka. Šis persekiojimo rinkinys suteikė stebėjimo prieskonį visai parodai, nors kiti darbai buvo ne apie tai.

Nebuvo ir kada gilintis, nes jau lėkėme į „Titaniką“ – į Ievos Taretorius Kęstutis Šapoka) Jono Meko vizualiųjų menų centre reikėjo apžiūrėti greitai, nes norėjau suspėti į performansą kitame miesto centre gale. Įsitikinau, kad Jurgita Žvinklytė ir toliau kūnu braižo erdves, o Milda Laužikaitė ne tik nebefotografuoja, nebefilmuoja, bet ir nebe degina juostų, tik renka pakeliui pasitaikančius augalų sėklas ir jau turi gražiai sudygušį atsiktiktinumą sodelį. Gretos Vilcikyčės videoperformansas turbūt apibendrina jauno kūrėjo būseną: ekrane, tarsi griūdama ant nugaros, lyg nebeveiktų

Kultūrinių linijų sankirtos

Kauno tarptautinė grafikos bienalė „Kultūros linija“ M. Žilinsko dailės ir Kauno paveikslų galerijose

Deima Žuklytė

2014-aisiais vyko jau 16-oji Talino grafikos trienalė, 2013-aisiais Kaliningrade – 11-oji Baltijos šalių grafikos meno bienalė. Lietuvoje kol kas – tik pirmoji Kauno tarptautinė grafikos bienalė „Kultūros linija“, bet ji vis dėlto sugebėjo pradėti stipriai. Nuo paskutinio bene ryškiausio šiai dailės šakai skirto įvykio – parodų ciklo „Kūnas. Lietuvių grafika 1980–2013“ – spėjo prabėgti dveji metai. Tad grafikos bienalė Kaune vyksta tikrai laiku ir vietoje. Beje, apie vietą – tęsiant tradiciją, Kaunas turi puikią galimybę dailės mėgėjo sąmonėje įsitvirtinti kaip kokybišką didelės apimties parodų miestą.

Trumpai pristatant tarptautinę bienalę, reikia paminėti, jog joje daugiausia eksponuojama menininkų iš Lietuvos, Lenkijos ir Latvijos kūryba, taip pat keleto iš Estijos, Ukrainos ir Baltarusijos. Dalyviai – gerai žinomi vidurinės kartos dailininkai, su keliomis jaunesnių grafikų išimtimis. Taigi bienalėje matome kūrėjus, turinčius savitą, atpažįtamą braižą, nepateikiančius didelių staigmenų, bet užtikrinančius parodos kokybę ir, kalbant apie užsieniečius, veikiausiai dar nematytus Lietuvos publikai.

Bienalės pranešime spaudai teigiama, jog visi kvietiniai dalyviai klasikinėmis grafikos technikomis bando „atskleisti šiuolaikinio pasaulio istorijas ar reikšmes“. Manau, jog šis teiginys bene geriausiai išryškėja lenkų dailininkų darbuose. Jie kuria santūriausiai, čia dominuoja monochrominės spalvos, nesiekiami pigių išorinių efektų, tačiau tai nesutrukdo perteikti gilią idėją. „Šiuolaikinio pasaulio istorijos“ netikėtai atsiskleidžia Andrzejaus Węclawsko grafikoje. Menininkas sugretina praeitį simbolizuojančius archajiškus ženklus, primenančius runas, su skaitmeniniu vaizdu, kuriame, pasirodo, jos irgi užkoduotos. Tiek pat įdomi ir Krzysztofo Tomalskio darbų

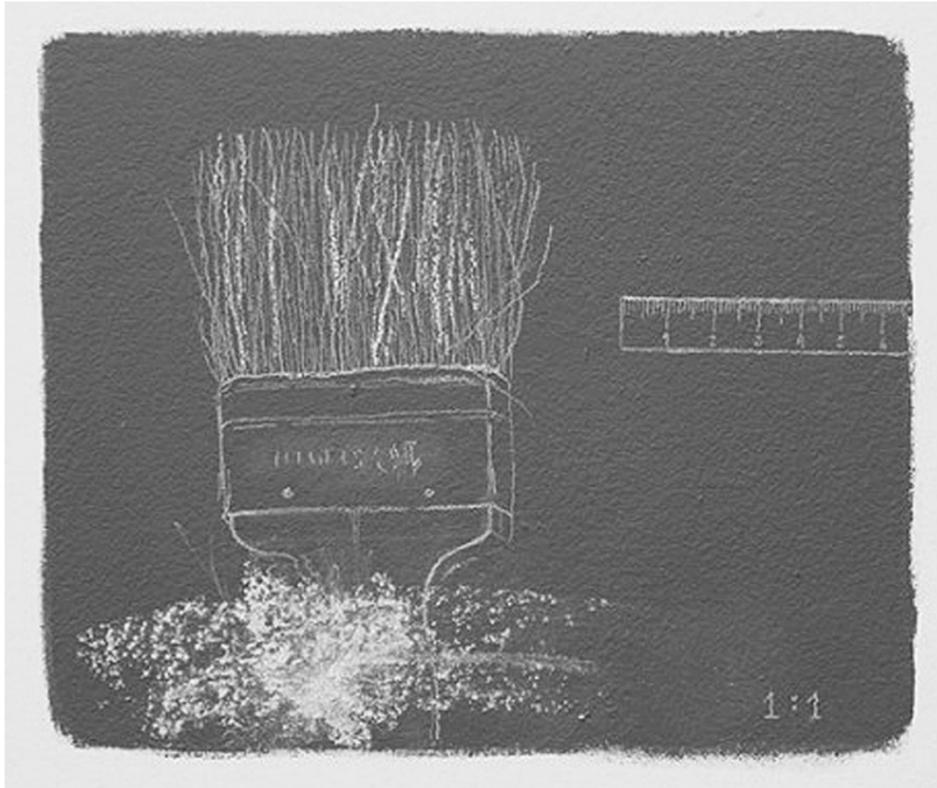
serija „Alternatyvioji kosmogonija“, kurioje asociatyviai susijungia vienas šalia kito vaizduojami namo karkasas, žmogaus šonkauliai, ranka ir tvarkingai „išrikuotos“ planetos.

Visiškai kitokie – spalvingi ir iliustratyvūs – yra latvių darbai, pavyzdžiui, tapybiškos ir jautrios Lasmos Pujates litografijos. Tačiau latvių ekspozicija gana lengvabūdiška, dažnai sprendžia vien dekoratyvines problemas, kaip Paulis Liepa ar Tatjana Krivenkova, žaidžiantys spalvomis ir formomis. Iš jų išsiskiria konceptualiai mąstanti Liena Bondare, jos darbus aptarsiu vėliau.

Iš bienalėje eksponuojamų turbūt sunkiausia įvertinti lietuvių grafikų darbus, stilistiškai nesudarantys vieningos visumos. Mato Dūdos ir Rimvydo Kepežinsko kūriniai – tamsūs, atrodo, besistengiantys praskleisti transcendenciją slepiančią užuolaidą, – kaip diena ir naktis skiriasi nuo ryškių ir tiesmukų Kristinos Norvilaitės kompozicijų ar sarkastiškai Edmundo Saladžiaus vaizduojamų scenų. Lietuvių gretas papildė jaunosios kartos atstovės Greta Grendaitė ir Gabija Vidrinskaitė, jų darbai, nors sėkmingai susilieja su bendra bienalės ekspozicija, pernelyg neišsiskiria. Taigi lietuvišką parodos dalį apibūdinčiau kaip bandymą parodyti mūsų grafikos įvairiapusiškumą ir nenorą dirbtinai formuoti vienokį ar kitokį jos įvaizdį.

Taigi teliko aptarti komisijos prizinėmis vietomis apdovanotus grafikus Peeterį Alliką, Kęstutį Vasilūną ir Lieną Bondare.

Labiausiai mane nustebinęs komisijos sprendimas buvo I vieta apdovanoti estų Peeterį Alliką, bienalėje rodantį 13-kos darbų ciklą. Serijoje matomi keli natūrmortai, siužetiniuose kūriniuose – akį peršaukiantis vaikėzas, autoportretas su išskrybėlus ištraukiamu triušiu, vilkų gauja ir kita. Grafiko darbams negalima priekaištauti dėl techninio atlikimo, tačiau (siur)realistine maniera atliktuose linoraižiniuose sun-

Liena Bondare, „Frankiai“. 2011 m.

ku išvelgti ką nors daugiau nei aukštą meistriskumo lygį. Estampuose nėra nei išskirtinio pasakojimo, nei netikėtos kompozicijos (vyrauja centrinė), nei perkeltinės prasmės – jokių netikėtų, prikaustančio žvilgsnį ar lyg plokščias akmenėlis ežero paviršiuje atsimušančio mintyse. Keliuose kūriniuose pasistengus galima rasti kuklią tiesiogiai bandomą perteikti mintį (tarkime, labai norint galima nuogus vyrus ir moteris su iškelta lentele „Sex“ laikyti socialine kritika), tačiau su pirmąja vieta siejami didesni lūkesčiai lieka nepateisinti.

Vertesnis dėmesio – II vietą gavęs Kęstutis Vasilūnas. Jis šiuolaikiškai interpretuoja tradicinius krikščioniškus siužetus: pranašo Danieliaus įmetimą į duobę liūtams suėsti,

Kristaus kančią ir nukryžiuojimą. Krikščionišką ikonografiją Vasilūnas papildė popartine stilistika: kelis sykius kartoja kompoziciją ar jos elementus skirtingomis spalvų variacijomis, įpina „Coca-cola“ logotipą. Darbų stilistika primena Banksy ar kitų gatvės menininkų trafaretais kuriamus atvaizdus, tad religiniai motyvai atsideria neįprasmatame kontekste, kuris skatina juos permąstyti.

III vieta buvo apdovanota latvių Liena Bondare. Jos užrašai ir piešiniai, sukurti kreida ant žalios lentos, yra tiesioginė nuoroda į Josepho Beuyso kūrybą, kartu tai – griežtesnė, labiau struktūrizuota jos interpretacija. Darbai jau buvo rodyti personalinėje Bondares parodoje Rygoje 2011 m., tačiau atrodo lyg spe-

cialiai sukurti Kauno bienalei – juose reflektuojama postmodernistinė dailė susijungia su grafikos ribų plėtra, tad pavadinimas „Kultūros linija“ įgauna naują prasmę. Manau, Lienos Bondares apdovanojimas prizine vieta parodo ir bienalės organizatorių vertybes: nors parodoje buvo akcentuojama klasikinių grafikos technikų svarba, rengėjai išlieka atviri ir alternatyviai meninei raiškai.

Kauno tarptautinėje grafikos bienalėje, be jau minėtų, yra dar ne vienas dėmesio vertas kūrinys. Galite tuo įsitikinti patys.

Bienalė vyksta iki balandžio 26 d.

Mykolo Žilinsko dailės galerija

(Nepriklausomybės a. 12, Kaunas)

Kauno paveikslų galerija (K. Donelaičio g. 16)

ATKELTA IŠ 6 PSL.

tas studentų vlgvamas „365 diena“. Šakelės paklotos, matyt, kad būtų jaukiau. Bet sienos kiauros, suregztos iš kortelių, kuriose studentai aprašė savo dienas. Būdamas viduje, gali žiūrėti gyvulėlių, bangų, vabalų, gerklėje įstrigusio obuolio piešinėlius, šalia kurių diena apibūdinta kaip mieguista, graži, svajonių išsipildymo, darbinga, skubota ir t.t. Bet išėjęs laukan matai, kad visos, nors ir skirtingomis rašysenomis, sutartinai rėkia: „šandien bus gera diena!“. Tiesa, šauktukų nėra, jų efektą sukuria to paties sakinio kartojimas, tarsi kas nors būtų priverstas šitaip atgailauti neklauzadas. Ir kartu supranti, kad tai parašyta mums, nuolatiniams stebėtojams ir vertintojams, kaip skydas, kurį nukalė šiuolaikinio pozityvaus mąstymo prievarta. Kitokios būsenos ne-

tinkamos šitam beprotiškam laikui. Visas 365 dienas.

Na ir trečias darbas – Gabrielės Vingraitės „Vienos nakties klaida“ – pasitiko prie pat įėjimo. Ant plakatų buvo atspausti šlapi drabužiai, priklausę moteriai, kuri kartą pakliuvo į lietu su būsimo J.F. Kennedy žudiku ir jiedu ilgai džiūvosi – visus keliolika plakatų. Kūrinys skaičiuoja dienas, kurias jų susitikimas dovanoto prezidentui, jam to nežinant, įskaitant ir Marilyn Monroe dainą, ir inauguracijos prisaiką. „Jei būčiau sutikusi už jo tekėti, gal jis nebūtų žuvęs“, – cituojama mylimoji. Drabužių atspaudai tapo Turino drobulėmis. Bet man šis kūrinys paslaugiai susiūva teksto odisejos pabaigą su pradžia – Maknytės siuvėjos iš senų sovietinių laikraščių pasidarytos drabužių iškarpos liko kyboti ant praeities sienų, jos lengvai suplazda, kai eini į mirties kambarį. Kitame laiko pakraštyje džiūsta jau pa-

siūti drabužiai – istorija tęsis, kol išgaruos paskutinis lašas.

Čia tekstą būtų galima ir baigti, bet dar buvo Česlovo Lukensko, Adelės Liepos Kaunaitės, Godos Lukaitės ir grupės studentų „Koncertas“. Atėjau penkias minutes pavėlavusi ir pamačiau tiktai iš VDA Gotikinės salės kyšančias nugaras – jokių šansų patekti vidun. Bet kai ką pavyko išgirsti, paskui, laimei, galima pasižiūrėti vaizdo įrašą. Muzikantai stovi atsukę žiūrovams nugaras, nes žiūri į salės gale pakabinatą ekraną. Ten žvaigždėtame danguje slenka spalvotos juostelės, sagos, potėpiai, rutuliukai, raizginiai, juostotos... Per jas lėtai braukia vertikali, apšarmojusi styga. Ką ji paliečia, tas turi suskambėti. Ir skamba patys keisčiausi instrumentai. Tiesa, kai kurie normalūs: violončelė, būgnėliai, bosinė gitara, pianinas, kanklės. Bet instrumentu gali būti ir pagal potėpius plėšomas popierius, dau-

žomas stiklas, vamzdžiai, akmenėliai, grėblys, vežimėlis, žmogus-orkestras, balsai, spiegame, tešlos mėtymas, glamžymas, draskymas, pjūklas... netgi tyla. Visa tai išvardijus (o tai – tik fragmentas), skaitytojo galvoje tikriausiai jau pasigirdo kakofonija. Bet tai buvo tikras koncertas, kurį kaip performansą atliko vizualaus meno kūrėjai. Muzika gaminama kartu kaip verdamas maistas, tarsi buitškai, bet ir dangiškai. Pavyzdžiui, kurį laiką kasdieniškai nykia ridenasi grindimis vežimėlis – pirmyn, atgal, pirmyn, atgal. Po kiek laiko jau matai, kad vaikas ima vieną iš pasiklotų popieriaus juostų ir glamžo, meta gniužulą atgal į žiūrovus. Tada kitą, trečią. Girdisi traškiniai, kuriems pritaria bėgiojimo skardos lakštais griaustinis. Ir taip toliau. Žiūrovai užburti sekė brūkšnių laukdami, kaip suskambės kiekviena vizualinė figūra. Todėl koncerto malonumo dalis

buvo laukimas ir beveik žinojimas, kas bus. Ir kai pabaigoje po tamsos pauzės link brūkšnio ėmė lėtai važiuoti visa krūva ženklų (lyg Šileikos geležėlių pilna dėžutė), publika pratrūko juoktis. Garsas pranoko lūkesčius. O aš mačiau: atgimė fluksiška mūsų jaunystės dvasia.

Štai tokia mano fragmentų kolekcija – dalinė šio laiko visuma. Ką apie ją galėčiau pasakyti? Kad nėra laiko? Kad jau iš anksto žinai, jog jis bus iššvaistytas? Kad visi jau suvokia esą didžiulio džiugiomis spalvomis nudažyto panoptikumo kaliniai ir iš to jau gali juoktis? Visko po truputį. Mano karta nuo viso to užsidariusi privačioje vienatvėje klausosi, kaip gražiai čėža iš laidotuvių skirtų batų išimamas sovietinio laikraščio gumulėlis, o jauniausieji tuos laikraščius plėšydami kartoja: „šandien bus gera diena!“ Kol visi stebėtojai užsikims ausis.

AGNĖ NARUŠYTĖ

Artėja naujieji viduramžiai

Slavojus Žižekas apie ateitį

Vasario pradžioje „Gazeta Wyborcza“, „Le Nouvel Observateur“, „L'Espresso“, „Der Standard“, „Die Tageszeitung“, „Los Angeles Review of Books“ išspausdino Sławomiro Sierakowskio pokalbį su filosofu Slavojumi Žižeku, kuris vadinamas paskutiniu tikru filosofu. Žižekas (g. 1949 m. Liublianoje) – provokatorius ir revoliucionierius, Markso ir Lenino gerbėjas, postmodernizmo, kapitalizmo, bedančio liberalizmo, politikorektiškumo, sveiko gyvenimo būdo ir kitokių reiškinų (sąrašas būtų ilgas) kritikas. Kai situacija tampa sudėtinga, žmonės vis dar kreipiasi į išminčius, kad šie ją padėtų suprasti. Tačiau Žižekas mėgsta sakyti:

„Neduodu aiškių atsakymų net į paprasčiausius, pačius nuosirdžiausius klausimus. Mėgstu komplikuoti problemas ir nekenčiu paprastų pasakojimų. Jie įtartini. Tai automatiška mano reakcija.“ Oponentus nervina Žižeko kompetencija ir visapusiškumas. Pastarasis bruožas ir daro Žižeką išskirtinį. Jis sugrąžina filosofijai tikrą lygmenį – bando kritiškai vertinti beveik visus žmogaus veiklos aspektus. Pokalbį spausdiname gerokai sutrumpintą.

Ar manote, kad pasaulis teisingai sureagavo į žudynes, kurias Prancūzijoje įvykdė islamistai?

Pagalvokite apie visą tą visuotinio solidarumo patosą, kuris savo apogėjų pasiekė sausio 11-osios, sekundienio, spektaklyje, kai susikibę už rankų laikėsi Lavrovai, Cameronai, Netanjahu ir Abbasai. Geresnį veidmainystės pavyzdį rasti būtų sunku. Tikru „Charlie Hebdo“ dvasios gestu būtų paskelbti didelę prasto skonio karikatūrą su aistringai besiglėbesčiuojančių ir besibučiuojančių, o kartu už nugaros galandančių savo peilius Netanjahu, Abbaso, Lavrovo, Camerono ir kitų atvaizdais; tokia karikatūra negailėstingai pasityciotų iš šio įvykio.

Esate sakęs, kad musulmonų teroristai – keistas fundamentalistų tipas, nes jie turi nuolat žiūrėti į save Vakarų veidrodyje. Tikrieji fundamentalistai paprasčiausiai ignoruotų Vakarų hedonistus ir jų kvailas karikatūras. Tad kas stovi už fundamentalistų? Desperatiškas „aukštesnio reikalo“ poreikis, kurio stinga postideologiniame pasaulyje?

Jei paklausime rusų antikomunistų, kas kaltas dėl stalinizmo košmaro, išgirsime du vienas kitą paneigiančius atsakymus. Kai kuriems stalinizmas atrodo tik vienas Rusijos modernizacijos, pradėtos jau Petro I, o gal net Ivano Rūsčiojo, istorijos skirsnis. Kiti savo ruožtu apkaltins rusišką atsilikimą ir ilgą despotizmo tradicijas.

Pasak pirmųjų, vakarietiški modernizuotojai žiauriai nutraukė natūralią Rusijos raidą, pakeisdami ją valstybės terorizmu. Pasak antrųjų, Rusijos tragedija ta, kad socialistinė revoliucija įvyko ne toje vietoje

Slavoj Žižek

ir ne tuo laiku – atsilikusioje šalyje be demokratinę tradicijų. Ar musulmoniškas fundamentalizmas, kurio kraštutinė išraiška yra ISIS – Islamo valstybė, neprimena Rusijos?

Kas tai yra iš tikrųjų? Vakarai, regis, buvo jos užklupti.

ISIS mus gąsdina ir trikdo. Vieši ISIS lyderių pareiškimai rodo, kad jiems valstybės uždavinys – ne rūpintis gyventojais, pavyzdžiui, sveikatos apsaugos sistema, ar kovoti su badu. Jiems svarbi tik religija, visa kita turi prisitaikyti. Todėl ISIS abejingai žiūri į humanitarines katastrofas, kurios vyksta jos teritorijoje.

Vieni tame įžvelgia sugrįžimą į iki moderniusius laikus, kiti – modernizacijos pasekmes. ISIS vadovo Baghdadi nuotrauka su geru šveicarišku laikrodžiu ant rankos yra tos valstybės simbolis: ISIS puikiai susigauja internetinėje propagandoje, finansinėse transakcijose ir pan., nors savo superšiuolaikiškoms praktikomis siekia propaguoti ideologinę ir politinę viziją, kuri ne tik yra konservatyvi, bet ir desperatiškai bando suformuluoti tikslus, hierarchiškus daugiausia religijos, edukacijos ir seksualumo sferų apribojimus.

Jūs rašote, kad už musulmonų radikalizmo atsiradimą atsakingi išnykę pasaulietiški kairieji. Kaip tokiu atveju Vakarai galėtų išspręsti globalaus terorizmo problemą?

Reikia peržengti ribotą liberalizmą, o tai gali padaryti tik kairieji. Prisiminkime Walterio Benjamino teiginį, kad „fašizmo triumfas kiekvieną kartą liudija nepavykusią revoliuciją“. Žinoma, fašizmo triumfas – kairiųjų pralaimėjimas, bet kartu ir įrodymas, kad egzistavo kažkoks revoliucinis potencialas, nepasitenkinimas, kurio kairė nesugebėjo mobilizuoti.

Argi visa tai neprimena dabartinio „islamo fašizmo“? Kai 2009 m. pavasarį talibai užėmė Pakistane Svato slėnį, „New York Times“ rašė, kad jie „įvykdė klasinį maištą, kuris pasinaudojo giliu skilimu tarp saujelės turtingų žemės savininkų ir jų bežemių nuomininkų“.

Ar matote panašumų tarp savęs ir Michelio Houellebecq'o bei jo liberaliosios Vakarų visuomenės kritikos, kuri vis dėlto nėra reakcingų alternatyvų – rusiškos ar islamistinės – pateisinimas?

Net labai. Houellebecq'as žino, kad tikroji problema yra ne musulmonų grėsmė, o mūsų pačių deka-

dasas. Nietzsche jau seniai teigė, kad Vakarų civilizacija juda link „paskutinio žmogaus“ – apatiškos būtybės, neturinčios aistros ir angažuotumo. Ši būtybė nesugeba svajoti, ji išvarginta gyvenimo, nesiiama jokios rizikos. Ji ieško tik patogumo ir saugumo, yra tolerantiškumo pačiai sau išraiška.

Bet sykiu Jūs pradėjote kartoti, kad svajojate apie gyvenimą „maloniai susvetimėjusioje visuomenėje“. Revoliucija prie vartų, bet už vartų – kapitalizmas su žmogišku veidu. Regis, politiškai pradodate minkštėti...

Dabar esu tvirtesnis nei bet kada. Esu labiau pesimistiškas ir radikalus. Manau, kad egzistuoja visa serija antagonizmų ir grėsmių (ekologinės, biogenetinės ar susijusios su intelektualine nuosavybe), su kuriomis nesusidorosime liberalaus demokratinio kapitalizmo sąlygomis. Kita vertus, gerai žinau, kad XX a. sprendimai – valstybinis socializmas, socialdemokratinės visuotinės gerovės valstybė ar tiesioginė lokali demokratija – jau neveikia. (...) Artėja naujieji viduramžiai, kai sukils etninės ir religinės aistros, o Šviečiamoji amžiaus vertybės bus nutrintos. Tos aistros visada glūdėjo tamsoje, tačiau tik dabar jos begėdiškai iškilo į dienos šviesą.

Tad ką daryti?

Dabar vienintelis šansas – atskirti nuo pūvančio senosios Europos kūno. Tik tada galėsime išsaugoti europietišką palikimą to, ką Étienne'as Balibaras vadina „ėgališkumu“. Pabandyti suformuluoti aiškiau: jei dabar besirandanti naujoji pasaulio tvarka – kiekvieno mūsų lemtis, Europa yra prarasta. Vienintelis sprendimas – surizikuoti ir nusimesti tą praeikimą, nes dabar labiau nei kada nors mums reikia ištikimybės išlaisvinančiai Europos paveldo esmei. Pamoka, kurią turi išmokyti išsigandę liberalai, skamba taip: tik radikali kairė gali išsaugoti tai, ką liberalizme dar verta saugoti.

Kai girdžiu apie radikalią kairę, matau tipus, kurie maišo politiką ir moralę bei atsako visų kompromisų, netekdami bet kokios įtakos.

Ar Jums neatrodo, kad dabar labiau reikia ne sektantų, bet eretikų?

Visai nemanau, kad kalbama apie pasirinkimą tarp religinio, moralistinio purizmo ir pragmatiškos kompromiso dvasios. Greičiau apie tai, ar liekame Fukuyamos nubrėžtose liberalaus demokratinio kapitalizmo ribose, bandydami jį paversti labiau pakeliamą, kad užuot pasidavę senajai socializmo su žmogišku veidu utopijai dabar galėtume dirbti globaliam kapitalizmui su žmogišku veidu, ar vis dėlto pripažįstame, kad dabartinių antagonizmų nepavyks išspręsti Fukuyamos nubrėžtose ribose.

Dabartinė politika turi polinkį

painioti realią politiką su visiškai moralumo stoka ir bet kokių taisyklių nepripažįstančiu oportunizmu: kai medijose girdžiu žodžius „demokratija“ arba „žmogaus teisės“, iškart noriu vėmti.

Aš taip pat. Ne todėl, kad jie kartojami nuolat, bet todėl, kad ši demokratija vis mažiau priklauso nuo mūsų ir Vakarams vis sunkiau ginti žmogaus teises.

TISA (globalus susitarimas dėl prekybos paslaugomis, – red. past.) ir kitos sutartys idealiai rodo, kuo remiamės sprenddami demokratijos klausimus. Svarbiausi ekonominiai sprendimai yra derinami ir įvedami patylomis, be viešų diskusijų, nors būtent tai galėtų apriboti nisko nevaržomą kapitalizmą. Tokiu būdu išpūdingai siaurinamas demokratiškai išrinktų institutų veiklos laukas, o politika susitelkia į klausimus, kuriems kapitalas abejingas, pavyzdžiui, kultūros karus.

Tačiau dauguma mūsų, gyvenančių liberaliose demokratijose, vis dar suvokia save kaip laisvus piliečius...

Egzistuoja daug laisvės apsimetancijų vergystės formų: kai neturime visuotinės sveikatos apsaugos, mums tvirtinama, kad tai nauja pasirinkimo laisvė, nes renkamės, kur gydysimės. Kai kas keleri metai esame priversti ieškoti naujo, nepatinkimo darbo, girdime, kad tai proga sugalvoti save iš naujo ir atrasti netikėtą, kūrybinę potencialą, pasislėpusių mūsų asmenybės viduje. Kai turime mokėti už vaikų edukaciją, mums sakoma, kad tapome „savo pačių verslininkais“, kad elgiamės kaip kapitalistas, kuris turi rinktis, į ką investuos tai, ką turi (arba pasiskolino), – į edukaciją, sveikatą ar keliones...

Esame nuolat bombarduojami mums primetamais „laisvo pasirinkimo“ atvejais, priversti priimti sprendimus, kuriuos priimti apskritai nesame tinkami, vis dažniau laisvę patiriame kaip naštą, kuri atima iš mūsų tikrojo pasirinkimo – permainos – galimybę.

Konfliktas tarp Rusijos ir Ukrainos prikėlė Trečiojo pasaulinio karo šmėklą. Ar į šią grėsmę žiūrime rimtai?

Deja, taip, nes dabartinė situacija primena tą praėjusio amžiaus pradžios, kai britų imperijos hegemonija priverstė ja suabejoti naujas, augančias galybes, ypač kolonijinio torto gabalėlio reikalaujančią Vokietiją, o konfrontacijos vieta tapo Balkanai. Dabar britų imperijos vaidmenį atlieka JAV, augančiomis galybėmis tampa Rusija ir Kinija, o mūsų Balkanai – tai Artimieji Rytai. Tai vis ta pati senoji kova už geopolitinę įtaką.

Egzistuoja dar viena, gana netikėta paralelė su situacija prieš prasidedant Pirmajam pasauliniam karui: paskutiniais mėnesiais medijos nuolat perspėja apie karo grėsmę.

Vis daugėja tokių antraščių kaip: „Rusijos oro superginklas: saugokitės „PAK FA Stealth Fighter“. Be to, mažiausiai kartą per savaitę Putinas paskelbia ciliinį pranešimą, kurį Vakarai vadina provokacija, o koks nors Vakarų valstybės vadovas arba NATO valdininkas perspėja apie imperialistines Rusijos ambicijas. Rusija kaskart skelbia susirūpinimą tuo, kad NATO ją stabdo, o jos kaimynai bijo rusų invazijos ir pan. Jau vien akivaizdžiai kupinas nerimo tokių perspėjimų tonas didina įtampą visai kaip 1914 metais. Abiem atvejais veikia tas pats prietarų mechanizmas: elgiamės taip, tarsi kalbėjimas apie ką nors užkirstų tam kelią. Žinome apie grėsmę, tačiau netikime, kad ji iš tikrųjų gali realizuotis, bet būtent todėl taip ir gali atsitikti. Juk net jei netikime, dėl šventos ramybės norime būti pasirengę...

Tarsi situacija ir taip nebūtų sudėtinga, prie dabar konkuruojančių naujų ir senų supervalstybių prisideda trečiasis faktorius – radikalūs fundamentiniai Trečiojo pasaulio judėjimai. Nors jie priešinasi senosioms supervalstybėms, kartu yra pasirengę su jomis sudaryti strategines sutartis. Tad visai nekeista, kad mūsų padėtis vis niuresnė: kas yra kas dabar vykstančiuose konfliktuose? Kaip pasirinkti tarp Asado ir ISIS Sirijoje? Arba tarp ISIS ir Irano?

Kaip sustabdyti tą mus įtraukiantį sukūrį?

Iš pradžių liaukimės pseudoracionaliai kalbėti apie „strateginę riziką“. Atsisakykime istorinio laiko kaip linijinio evoliucijos proceso, kai kiekvieną minutę privalome rinktis skirtingas veiklos galimybes, sąvokos. Apsipraskime su tuo, kad grėsmė yra mūsų lemtis. Beje, tai ne tik rizikos vengimo ir teisingo pasirinkimo, atsižvelgiant į pasaulyje vyraujančią situaciją, klausimas.

Tikrąją grėsmę sukuria bendra situacija, mūsų „lemtis“, jei ir toliau tik „judėsime“, esame pasmerkti pražūčiai. Nesvarbu, kaip labai būsim atsargūs. Kartoju: sprendimas nereikia, kad reikia vengti rizikos. Veikdami tuo būdu, pritariame logikai, vedančiai į katastrofą. Sprendimas turi remtis tuo, kad privalome suvokti sprogstamąjį visuotinių sąsajų, kurios padaro situaciją tokią pavojingą, pobūdį. Jei jau šitai padarysime, turime nusiteikti ilgam ir sunkiam darbui keisti egzistuojančias ribas. Esu įsitikinęs, kad padaryti mažiau tikrai nepakanka. (...)

Dabar uždavinys – ne tobulinti sistemą, bet konfrontuoti su jos apribojimais. Tikroji utopija yra ne radikalus revoliucinis pokytis, bet įsitikinimas, kad mums, privilegijuotų šalių gyventojams, viskas gali be pabaigos tęstis taip, kaip yra dabar.

PARENGĖ K. R.

Paskutinė viltis

Krėslė prie televizoriaus

Prancūzų psichoanalitikė Elisabeth Roudinesco knygos „Kodėl psichoanalizė?“ įžangoje rašo, kad ir po šimto egzistavimo metų bei neabejotinų klinikinių išvadų psichoanalizė dabar atakuoja tie, kurie nori ją pakeisti gydymu vaistais. Tačiau pasak Roudinesco, „mirtis, aistros, seksualumas, beprotybės, pasąmonė, santykiai su kitais formuoja kiekvieno žmogaus tapatybę ir, laimei, joks to vardo vertas mokslas su šiuo faktu nesusiūdo“. Davido Cronenbergo filmas „Pavojingas metodas“ (TV3, šįvakar, 24 d. 03.25) siūlo atsigręžti į psichoanalizės ištakas. Cronenbergas tarsi antrina Roudinesco: „Šis mokslas mums tapo įprastas. Pamištame drąsų ideologinį projektą, kuris buvo prie psichoanalizės ištakų. Apie sumanymą, kad galima suprasti žmogų ir paaiškinti pačius sudėtingiausius jo asmenybės formavimosi mechanizmus. Nicko keista, kad XX a. pradžioje psichoanalizė buvo suvokiama kaip naikinanti visuomenę jėga. Kai padorūs Austrijos-Vengrijos piliečiai negalėjo ištartį žodžio „seksas“, Freudas įsiveržė į salonus su pasakojimais apie falus ir vaginas. Tyrindamas sąmonę, jis liko arti kūno ir seksualumo. Jis pirmasis aprašė vaikų seksualinio išnaudojimo pasekmes. Jis sulaužė daugumą tada Vienoje egzistavusių tabu.“

Filmo herojai – psichoanalizės tėvas Sigmundas Freudas (Viggo Mortensen), jo mokinys ir kolega Carlas Jungas (Michael Fassbender) ir jauna pacientė Sabina Spielrein (Keira Knightley), kurią išmyli abu. Pamenų žiūrėti filmą erzino, kad scenarijaus (o kartu ir pjesės, kuri ta-

po filmo pagrindu) autorius Christopheris Hamptonas pasielgė su savo personažais labai įžūliai ir jų lūpas įdėjo nė kiek nepakeistus jų laišku ir dienoraščių fragmentus. Kita vertus, gal ši autentika ir padėjo Cronenbergui bei aktoriams nenuslysti prie banalybių, kurias taip mėgsta daugybės filmų apie psichoanalizę ir psichoanalitikus kūrėjai. Režisierius viename interviu taip aiškino „Pavojingą metodą“ ištakas: „Mane sužavėjo Freudas ir Jungo diskusijų intelektualinis lygis. Net jei du psichoanalitikai negali reprezentuoti visos visuomenės, man imponavo, kad viešojoje erdvėje galima kalbėtis taip elegantiškai, remtis mitologija ir literatūros šedevrais, kurti sudėtingas metaforas. Todėl nusprendžiau prikelti tuos personažus. Gavau leidimus, filmavau tikrame Freudos kabinete, kartu su filmavimo grupe vaikščiojome soduose, kuriuose jis kadaise vaikštinėjo. Bandžiau sukurti galiomybę pabėgti nuo šiuolaikinės pertintos košlės. Dabar televizorių ekranuose dauginasi primityvūs žmonės, kovojantys tik dėl valdžios, pinigų ir apdovanojimų.“

Holivudas nuo pat 5-ojo dešimtmečio minta psichoanalizę – kiekvienas kino serijinis žudikas būtinai išgyveno vaikystėje traumą ir pan., todėl tokius filmus žiūrėti kartais net linkmsma. TV1 (29 d. 21 val.) parodys panašų „opusą“ – D.J. Caruso „Vagiant gyvenimus“. Tai pasakojimas apie žudiką, kuris jau dvidešimt metų sėkmingai pasprunka nuo teisingumo ir gyvena savo aukų gyvenimu. Todėl byla atitenka FTB agentei Ilianai, naudojančiai netradicinius

metodus. Pagrindinę herojė suvaidino Angelina Jolie. Nepaskelbtas jos filmų festivalis mūsų televizijoje tęsiasi, nes BTV (27 d. 21.30) parodys ir Phillipa Noyce'o „Druską“, kur jai teko dar paikesnis, darbu rusų žvalgybai apkaltingos CŽV agentės vaidmuo. Visai nenustebčiau, jei aktorei po tokių filmų prireiktų psichoanalitikų pagalbos, nors, regis, ji pati rado būdą, kaip kovoti su kvailais scenariistais, ir pradėjo rašyti scenarijus bei kurti filmus. Bet apie juos geriau patylėsiu.

Bijau, kad ne vieno šios savaitės filmo personažui būtų daug geriau, jei savo laiku jis būtų sutikęs psichoanalitiką. Kad ir Spike'o Lee filmo „Senis“ (TV3, 24 d., šįvakar, 23.25) veikėjas – reklamos verslo atstovas, kurį prieš 20 metų kažkas pavogė ir įkalino keistame kambarėje. Netikėtai atidūręs laisvę, vyras (James Brolin) bando išsiaiškinti, kas yra jo kalintojas ir už ką jis baudžiamas.

„Senis“ – garsaus Pietų Korėjos režisieriaus Park Chan-wooko filmo perdurbins, deja, pritaikytas eiliniam amerikiečiui, net negirdėjusiam apie originalą, kuris gimė iš porą metų leisto komikso – mangos. Tačiau svarbiau tai, kad viena pagrindinių abiejų filmų tema pakankamai universali, nes kalbama apie tai, kaip išorinės aplinkybės priverčia pažvelgti į savo vidų ir pabandyti atsakyti į klausimą: „Kas aš esu?“

Šis klausimas, matyt, kyla ir dviem Cristiano Mungiu filmo „Už kalvų“ (LRT kultūra, 29 d. 21.30) veikėjoms – jaunoms rumunėms, užaugusioms vaikų namuose. Išgyventi merginoms padėjo meilė ir prisirišimas. Filmas prasideda tada, kai viena iš

„Pavojingas metodas“

jų iš Vokietijos grįžta į Rumuniją. Ji nori, kad draugė kartu su ja vyktų į Vokietiją. Ten jos galės neslėpti savo meilės ir gyventi kartu. Bet galiausiai abi veikėjos atsiduria nušaliame vienuolyne, kur vienos iš merginų liga išprovokuoja žiaurius egzorcizmus. Filmas grįžtas tikrai įvykiams, tačiau režisieriui labiau rūpėjo ne ilgam pasauline sensacija virtusi tragedija, o meilės tema.

Apie svajones pabėgti iš mažo miestelio pasakoja Ricky Gervaiso ir Stepheno Merchanto filmas „Kapinių stotis“ (TV1, 24 d., šįvakar, 22.55). Jo veiksmas nukels į 8-ąjį dešimtmetį. Trys filmo veikėjai dienas leidžia gerdami, mušdamiesi ir flirtuodami su merginomis. Tačiau kai vienas jų pagaliau gaus darbą ir sutiks seną meilę, visiems teks priimti sprendimus, kurie pakeis ankstesnį malonų gyvenimą.

Sprendimai – ir garsaus operatoriaus Lajoso Koltai režisuoto filmo „Vakarą“ (TV3, 26 d. 02.15) tema. „Vakarą“ herojė ruošiasi mirti, todėl ryztasi savo dukterims pagaliau atskleisti paslaptį – papasakoti apie susitikimą prieš 50 metų, kai ji vieningai kartą savo gyvenime mylėjo. Moteris bando paaiškinti vaikams, kad pasirinkimas gali atnešti ir skausmą, ir džiaugsmą, bet juk mes kasdien turime rinktis ir kartais esame

tikri, kad jei tąkart būtume pasielgę kitaip, ir gyvenimas būtų susiklostęs kitaip.

Filmas sukurtas pagal populiarų ir puikiai moters sielą suprantančio Michaelo Cunninghamo romaną, todėl nenuostabu, kad „Vakarą“ išvada bus tokia: geriau rizikuoti, nei bijoti sprendimų, kurie kartais gali būti klaidingi. Filme vaidina daug gerų aktorių (Vanessa Redgrave, Meryl Streep, Toni Collette, Glenn Close, Natasha Redgrave, Claire Danes), jis gali pritenkti Gyulos Padoso nufilmuotais reto grožio kadrais ir įsimenančia muzika, tik bijau, kad naktis – ne pats geriausias laikas žiūrėti elegišką „Vakarą“.

Jei apskritai elegiški filmai sukeltų depresiją ir primena, kad laikas apsilankyti pas psichoanalitiką, siūlau pasinaudoti Quentino Tarantino patarimu. Jis Joe Cornisho „Atremti ataką“ (LNK, 25 d. 23.25) įrašė tarp dešimties 2011 metų filmų, kuriuos būtina pamatyti. Tai pasakojimas apie ateivius, kurie nusprendžia užkariauti Žemę, bet nusileidę pavojuje ir įtartiname kvartale pajus, kas yra tikri „kietai“ vyrukai. Ar jaunų Londono nusikaltėlių gauja – vienintelė žmonijos viltis, spręskite patys.

Jūsų –

JONAS ŪBIS

Nauji filmai

„Septintas veiksmas“

Pradėjus žiūrėti naują Barry Levinsono filmą „Septintas veiksmas“ („The Humbling“, JAV, 2014) reikia kuo skubiausiai pamiršti, kad jis sukurtas pagal Philipo Rotho romaną „Pažeminimas“. Pasirodęs 2009-aisiais, romanas tapo vienu paskutinių nusprendusių neberašyti Rotho kūrinį. Pamiršti, kad visą filmą nepersekiojūt mintis, jog jame nebeliko Rotho, jo pašaipniško pesimizmo, seksualinių fantazijų bei nesibaigiančių provokacijų. Pastarosios, matyt, ir neleisdžia rašytojui gauti Nobelio literatūros premijos, kurios jis jau seniai nusipelnė.

Taiigi, pamiršti apie Rothą ir žiūrėti į Alą Paciną, kuris mėgdamasis kiekviena ekrano minute, kiekvienu stambiu planu ir kiekvienu gestu suvaidins parabolę apie tai, kas atsitinka, kai staiga išnyksta talentas, o jo vietą užima negalia, senatvė ir mirties laukimas. Bet pirmiausia „Septintas veiksmas“ – pasakojimas apie tai, ką reiškia būti aktoriumi. Neatsitiktinai jis prasideda scena grimo kambarėje, kur Pacino herojus – šešiasdešimt septynerių aktorius Saimonas Eksleris – rengiasi išeiti į Brodvėjaus sceną. Iki išėjimo

liko kelios minutės, aktorius kalbasi su savo atvaizdu veidrodyje ir vis kartoja Shakespeare'o žodžius apie tai, kad pasaulis yra scena, o mes visi – aktoriai. Ši įžanga į filmą lyg užprogramuoja viską, ką jame norės pasakyti ir parodyti Alas Pacino, nuo tos akimirkos, kai jo Saimonas Eksleris suprato, kad daugiau nebegali vaidinti, iki tos, kai scenoje įkūnydamas karalių Lyrą iš pradžių jis suvaidins mirtį, o paskui mirs iš tikrųjų.

„Septinto veiksmo“ siužetas nesudėtingas. Nukritęs nuo scenos, Eksleris bando nusižudyti, atsiduria psichiatrinėje gydykloje, nusprendžia pasitraukti iš teatro ir kino, apsigyvena dideliuose tuščiuose savo namuose ir bando susitaikyti su ta-

lento mirtimi iki tos akimirkos, kai jo namuose pasirodo seniai nematyta krikštaduktė Peigin (Greta Gerwig). Ji – Ekslerio draugų duktė, vaikystėje ėjo dėl jo iš proto. Tačiau susitikimas tik dar labiau sutrikdo aktorį, nes tarp jo ir Peigin užsimezga keistas romanas. Eksleris leidžiasi iš pradžių suviliojamas lesbietės Peigin, o paskui ir jos išnaudojamas. Netikėta meilė pažadina Ekslerį iš jausmų letargo, bet įstamia į kitas, dar baisesnes būsenas, kurias Pacino vaidina taip pavyzdinai ir gerai, kad kažkurią akimirka tampa nuobodu.

Po Alejandro Gonzálezo Inárritu „Žmogaus-paukščio“, kuris net prasideda panašiai – Brodvėjaus teatro grimo kambarėje – ir kurio herojus aktorius taip pat nesugeba nubrėžti

ribos tarp savo fantazijų, vaidmenų ir realybės, supranti, kad Ekslerio fantazijos yra ne kankinančių abejonių ar baimių (kuriomis jis nuolat dalijasi su psichoanalitiku), bet senatvės požymis. Bėgdamas nuo jos, nuo fizinės ir psichinės negalios, Eksleris kabinasi į jausmą Peigin, apie kurį nuolat kalba. Tačiau tuo jausmu vis dėlto sunku patikėti, nes Pacino, regis, įdomus tik jis pats, tik įvairiausių būsenų vizualizacijos procesas, priverčiantis patikėti aktorius meistriskumu. Todėl Gerwig suvaidinta Peigin, kurios buvimas kadre iš pradžių žada visai originalų duetą, netrukus redukuojama iki Ekslerio dirgiklio. Riba tarp realybės ir Ekslerio fantazijos, tarp scenos ir gyvenimo iš tikrųjų tampa ir nesvarbi, nes jos peržengimas tik liudija tai, ką pats Eksleris išsigandęs vadiną nuovokos praradimu. Levinsonas, regis, ją taip pat kartais praranda, ypač scenoje, kur Eksleris įsivaizduoja Peigin ir restorane sutiktos Treisės grįžimą į namus, jų seksą, kurį stebi užsidėjęs ant veido tamsią kaukę.

Levinsonas išgarsėjo filmais „Lictaus žmogus“, „Uodega vizgina šunį“, „Banditai“, kuriuose meistriskai derino humorą ar net satyrą ir kritišką požiūrį į JAV visuomenę bei sa-

vo amžininkus. „Septintame veiksmas“ ne viena scena patvirtina šį Levinsono stiliaus bruožą. Tai ir juokingas Ekslerio dialogas su Peigin tėvais veterinarinėje gydykloje, po to, kai aktoriui buvo suleista arklams skirtų nuskausminamųjų ir jis vos apverčia liežuvį, ar psichiatrinėje gydykloje sutiktos Sibilės, norinčios, kad Eksleris nužudytų jos vyrą, nes filmuose jis puikiai moka elgtis su ginklais, linija, arba epizodai su pagyvenusia namų tvarkytoja, kuri, pasirodo, puikiai išmano erotinių prekių parduotuvės asortimentą. Tačiau panašios scenos, užuot atskiedusios Ekslerio ir Peigin santykių monotonią, ją didina ir verčia nekantriai laukti neišvengiamos pabaigos.

Lietuviškas filmo pavadinimas akcentuoja septynis gyvenimo veiksmus, kuriuos vis prisimena Eksleris. Originalus pavadinimas, man regis, pabrėžia ką kitą – neišvengiamą pažeminimą, su kuriuo susiduria senstantis žmogus, tapdamas vis labiau priklausomas nuo savo kūno, ligų, aplinkinių reakcijos ir žlugusių iliuzijų. Pacino ir Levinsonas rodo, kad senatvės pažeminimo neišvengia net talentas ir menininko vaizduotė.

ŽIVILĖ PIPINYTĖ

B a l a n d ž i o 2 4 – g e g u ž ė s 3

Parodos

VILNIUS

Nacionalinė dailės galerija

Konstitucijos pr. 22

XX a. Lietuvos dailės ekspozicija nuo 28 d. – Vinco Kisarausko (1934–1988) kūrybos retrospektyva „Pasisveikinimas su laiku“ „124 fotografijos ir keli daiktai iš Vinco Kisarausko archyvo“

Vilniaus paveikslų galerija

Didžioji g. 4

Chodkevičių rūmų klasicistiniai interjerai Lietuvos dailė XVI–XIX a.

Jurgio Baltrušaičio memorialiniai baldai Paroda „Vladislovo Neveravičiaus studijoje“ Algirdo Petrulio (1915–2010) gimimo šimtmečio paroda „Pustonių turtai paletėje“

Radvilų rūmai

Vilniaus g. 24

Europos dailė XVI–XIX a. „Dubingių ir Biržų kunigaikščiai Radvilos“ Paroda „Senųjų ikonų paslaptys. Andrejaus Balykus ikonų kolekcija: pagrobta, gražinta, papildyta“

Taikomosios dailės muziejus

Arsenalo g. 3A

Paroda „Maištas buduare“ (XX a. aštunto dešimtmečio mada iš Aleksandro Vasiljevo kolekcijos)

Paroda „Absoliuti tekstilė. Nuo istakų iki XXI a.“

Vytauto Kasiulio dailės muziejus

A. Goštauto g. 1

Retrospektyvinė Vytauto Kasiulio kūrybos ekspozicija

Paroda „Jonas Rimša (1903–1978). Ugnies ir džiunglių magija“

Lietuvos nacionalinis muziejus Naujasis arsenalas

Arsenalo g. 1

Senosios Lietuvos istorija XIII–XIX a. Lietuvių liaudies menas Kryždirbystė Paroda „Pavasario švenčių papročiai ir simboliai“ iki V. 3 d. – paroda „Kovo 11-oji. Atkurtos Nepriklausomos Lietuvos apdovanojimai“

Kazio Varnelio namai-muziejus

Didžioji g. 26

K. Varnelio kūrybos ir kolekcijos ekspozicija *Lankymas antradienį–šeštadienį iš anksto susitarus tel. 279 16 44*

Valdovų rūmų muziejus

Katedros a. 4

Tarptautinė vieno eksponato paroda „Viduramžių papuošalas. Mįslingasis Vytauto Didžiojo epochos diržas“

VILNIAUS DAILĖS AKADEMIJOS GALERIJOS

Parodų salės „Titanikas“

Maironio g. 3

VDA meno doktorantų paroda „Mnemosinės ledkalnis“

Galerija „Akademija“

Pilies g. 44/2

iki 25 d. – Aldonos Keturakienės paroda „Jos kambarys“

Galerija „ARgenTum“

Latako g. 2

Eimanto Ludavičiaus paroda „72 kg“

Tekstilės galerija „Artifex“

Gaono g. 1

VDA Tekstilės katedros studentų kursinių ir baigiamųjų darbų paroda

A. ir A. Tamošaičių galerija „Židinyš“

Dominikonų g. 15

Dailininkų Tamošaičių kūryba XIX–XX a. pirmos pusės liaudies meno rinkiniai

Bažnytinio paveldo muziejus

Šv. Mykolo g. 9

Bažnytinio paveldo muziejaus ekspozicija

Šiuolaikinio meno centras

Vokiečių g. 2

Paroda „t.i:k:r:o:v:ė: po psichodelikos“ Žilvino Landzbergo paroda „Be karūnos“ Liudviko Buklio paroda „ Kaip liežuviai“

Galerija „Kairė–dešinė“

Latako g. 3

iki 25 d. – Jono Čepo kūrybos paroda „Nuėjimai ten pat“ Mato Dūdos kūrybos paroda „Švieselė“

Galerija „Aidas“

Trakų g. 13

iki 30 d. – Manuelos Ugo-Ehrlich (Šveicarija) tapybos paroda „Gyvenimas ir pojūčiai“

„Prospekto“ fotografijos galerija

Gedimino pr. 43

iki V. 2 d. – Algimanto Žiziūno fotografijų paroda „Veidai ir mintys“

Pamėnkalnio galerija

Pamėnkalnio g. 1/13

Paroda „Ad Originem“

Marijos ir Jurgio Šlapelių muziejus

Pilies g. 40

Daivos Kairevičiūtės paroda „Piešiniai-sonetai“

Šv. Jono gatvės galerija

Šv. Jono g. 11

Jovitos Aukštikalnytės-Varkulevičienės tapybos paroda „Paribio portretai. Pašnekesiai“

Galerija „Vartai“

Vilniaus g. 39

Igno Krunglevičiaus paroda „Privatus sintaksės virusas“

Galerija „Meno niša“

J. Basanavičiaus g. 1/13

Algirdo ir Remigijaus Gataveckų paroda „Autoportretai-homonimai“.

Lietuvos dailininkų sąjungos galerija

Vokiečių g. 2

Vytauto Dubausko kūrybos paroda „Tiesioginė transliacija“

Galerija AV17

Aušros Vartų g. 17

nuo 28 d. – Fabrizio Fortini (Italija) paroda „Niekio asmeniško“

Jono Meko vizualiųjų menų centras

Gynėjų g. 4

Jaunųjų menininkų paroda „Juodos rožės“

Galerija „Kunstkamera“

Ligoninės g. 4

Sofijos Romerienės (1885–1872) paroda „Sofijos pasaulis“

Savicko paveikslų galerija

J. Basanavičiaus g. 11 / Teatro g. 1

iki 26 d. – grupės „Devyni vėjai“ tapybos paroda „Čia ir dabar“

Senamiesčio menininkų galerija

Totorių g. 22–4

Miglės Grigonytės tapybos paroda „Vakar“

Vilniaus rotušė

Didžioji g. 31

Giedros Purlytės tapybos darbų paroda „Jos vizijos“

Jūratės Mitalienės kūrybos paroda

Vilniaus vaikų ir jaunimo meno galerija

Vilniaus g. 39

Loretos Zdanavičienės tapybos paroda „Ananasas“

Valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejaus Tolerancijos centras

Naugarduko g. 10/2

Arnoldo Schönbergo centro (Viena) parengta paroda „Jaunasis Schönbergas Vienoje iki 1900-ųjų“

Paroda „Cornelia Gurllit: širdies kelionė“

(Vilnius vokiečių ekspresionistės akimis 1915–1917 m.)

Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos galerija

Šv. Jono g. 11

Paroda, skirta jubiliejinei Lietuvos dainų šventei „Čia – mano namai“

Rašytojų klubas

K. Sirvydo g. 6

Laimos Dzigitės darbų paroda

„Skalvijos“ kino centras

Goštauto g. 2/15

iki 30 d. – Indrės Aleksiejūnienės paroda „Konfeti“

KAUNAS

Nacionalinis M.K. Čiurlionio dailės muziejus

V. Putvinskio g. 55

Jūratės Bučmytės ir Alberto Krajinsko paroda „Mūsų turtas“

M. Žilinsko dailės galerija

Nepriklausomybės a. 12

Mykolo Žilinsko 110-osioms gimimo metinėms skirta paroda „Nuo fiordų iki Alpių viršukalnių: Europos peizažai iš Mykolo Žilinsko (1904–1992) kolekcijos“ iki 26 d. – Kauno tarptautinė grafikos bienalė

Kauno paveikslų galerija

K. Donelaičio g. 16

Paroda „Neatrastas Julius Čepėnas (1925–2011)“, skirta dailininko 90-osioms gimimo metinėms

iki 26 d. – Kauno tarptautinė grafikos bienalė

A. Žmuidzinavičiaus kūrinių ir rinkinių muziejus

V. Putvinskio g. 64

iki V. 3 d. – Romualdo Čarnos personalinė paroda

Keramikos muziejus

Rotušės a. 15

iki 27 d. – Marijos Griniuk paroda „The Edge/Riba“

iki 26 d. – Baltijos šalių šiuolaikinės keramikos paroda „Pavasaris 2015“

Galerija „Meno parkas“

Rotušės a. 27

Povilo Ramanausko paroda „Už horizonto“ Arvydo Žalpio paroda „Pasakojimai. Tas žmogus. (Neparašyta biografija)“

Galerija „Meno forma“

Savanorių pr. 166

Paroda „Kartos (ne)sikartoja“

Kauno fotografijos galerija

Rotušės a. 1 / Vilniaus g. 2

iki V. 3 d. – paroda „Mano kiemas“

VDU menų galerija „101“

Laisvės al. 53

iki 30 d. – paroda „Fluxus is Fun, Fun is Fluxus“

KLAIPĖDA

KKKC parodų rūmai

Aukštoji g. 1 / Didžioji Vandens g. 2

nuo 25 d. – Vito Luckaus retrospektyvinė fotografijų paroda „Siūlau naują pasaulį“

Baroti galerija

Aukštoji g. 3/3a

iki V. 2 d. – Arūno Kulikausko fotografijų paroda „Originalai – *Polaroid pinhole*“

Galerija „si:said“

Galinio Pylimo g. 28

Rolando Marčiaus paroda „Memelio mėlis“

„Herkaus galerija“

Herkaus Manto g. 22

Gintaro Pankevičiaus tapyba ir piešiniai

ŠIAULIAI

Dailės galerija

Vilniaus g. 245

nuo 29 d. – Vilmos Samulionytės paroda

„7md“ rekomenduoja

Dailė

Dvi įdomios parodos veikia Šiuolaikinio meno centre. Žilvinas Landzbergas personalinę parodą „Be karūnos“ (kuratorė Asta Vaičiulytė) apibūdina kaip muzikinį albumą 3D formatu. Čia skulptūrinėmis formomis pradedama, pratęsiama ir perpiešiama architektūra, į ją įleidžiant kitokį laiką. O Šalia veikia tarptautinė Larso Bango Larseno kuruota paroda „t.i:k:r:o:v:ė: po psichodelikos“, pasitelkianti pracicities kritinę sąvoką kaip dabartinės tikrovės simbolinio preparavimo įrankį, nors, kaip rašoma anotacijoje, „kam jos bereikia, kai nebėra dominuojančio kultūrinio racionalumo, kurį reikėtų ardyti, beprotybės, kuri dar nebūtų pažinta, kai nebelieka tradicijų ir socialinių dekoracijų, kurių norėtūsi atsikratyti?“ Parodą lydės susiję renginiai: balandžio 24 d. ŠMC kino salėje bus rodoma Britų filmų instituto kuratoriaus Stuardo Heancy sudaryta filmų programa „e:THE:REAL ZONE :: kinas kibernetinėje erdvėje“, o gegužės 23 d. ŠMC vyks „Pirmasis psichodelikos sinodas“, kurioje dalyvaus menininkai Sørenas Andreassenas ir Vadimas Grigoryanas, rašytojai Gintautas Mažeikis, Audrius Pocius, Eglė Rindzevičiūtė, Kristupas Sabolius ir Yannas Tytelmanas, parodos kuratorius Larsas Bangas Larsenas ir kiti.

Muzika

Balandžio 29 d. 19 val. Filharmonijos Didžiojoje salėje griežia Lietuvos kamerinis orkestras su vicėnia – Suomijoje gyvenančia rusų pianiste Anastasia Injushina. Ji atliks du koncertus klavyrui – Johanno Sebastiano Bacho ir jo sūnaus Johanno Christiano. Helsinkyje žinoma atlikėja rengia festivalį „Spring Light Chamber Music“ ir yra jo menu vadovė. Koncerte dar skambės rokokiška L. Boccherini Simfonija A-dur, G. 511 bei nūdienos kūrėjų opusai: 55-mečio amerikiečių kompozitoriaus, J. Adamso mokinio A.J. Kerniso „Musica Celestis“ („Dangiška muzika“) ir prieš porą metų mirusio lenkų kompozitoriaus W. Kilaro „Orawa“ styginių orkestrui. Šis autorius ypač išgarsėjo muzika kino filmams („Pianistas“, „Drakula“, „Ponas Tadas“ ir kt.). Diriguos jaunosios kartos dirigentas Modestas Barkauskas.

„60 monumentų. Civilinės metrikacijos skyriai“; Gyčio Skudžinsko paroda „Galimi atvaizdai“; Kęstučio Grigaliūno ir Agnės Narušytės paroda „Vilniaus albumas/sąsiuvinys Nr.1“

Spektakliai

VILNIUS

Nacionalinis operos ir baleto teatras

24 d. 18 val. – R. Wagnerio „LOHENGRINAS“. Muzikinis vad. ir dir. – R. Šervenikas
25 d. 12 val. *Kamerinėje salėje* – PREMJERA! S. Mickio „ZUIKIS PUIKIS“. Dir. – J.M. Jauniškis
25 d. 18.30 – G.F. Händelio „ALEKSANDRO PUOTA“. Dir. – R. Beckas
26 d. 12 val. – K. Chačaturiano „ČIROPOLINAS“. Dir. – A. Šulčys
29 d. 18.30 – P. Čaikovskio „EUGENIUS ONEGINAS“. Muzikos vad. ir dir. – R. Šervenikas
30, V. 2 d. 18.30 – „BARBORA RADVILAITĖ“ (pagal S. Vainiūno, A. Malcio, H.M. Góreckio ir kt. muziką). Dir. – A. Šulčys

Nacionalinis dramos teatras

Didžioji salė
24 d. 18.30 – A. Čechovo „DĖDĖ VANIA“. Rež. – E. Lacascade“as (Prancūzija)
25 d. 18.30 – F. Molnáro „LILJOMAS“. Rež. – L. Bagossy (Vengrija)
26 d. 12 val. – „KOSMOSAS+“. Rež. – K. Dehlholm („Hotel Pro Forma“)
26 d. 18.30, V. 2 d. 15, 19 val. – PREMJERA! D. Charmso „JELIZAVETA BAM“. Rež. – O. Koršunovas
28 d. 18.30 – Just. Marcinkevičiaus „KATEDRA“. Rež. – O. Koršunovas
29 d. 18.30 – Euripido „BAKCHANTĖS“. Rež. – G. Varnas
30 d. 18.30 – M. Bulgakovo „MEISTRAS IR MARGARITA“. Rež. – O. Koršunovas
Mažoji salė
24 d. 19 val. – V.V. Landsbergio „BUNKERIS“. Rež. – V.V. Landsbergis
25 d. 16 val. – PREMJERA! „LEDO VAIKAI“. Rež. – B. Mar
26 d. 16 val. – J. Jokelos „FUNDAMEN-TALISTAI“. Rež. – J. Vaitkus
28 d. 19 val. – E. Palmetshoferio „HAM-LETAS MIRĖ. GRAVITACIJOS NĖRA“. Rež. – P. Ignatavičius
29 d. 19 val. – „NUTOLĖ TOLIAI“ (pagal

P. Širvio poeziją). Rež. – C. Grauzinis (teatras „cezario grupė“)
30 d. 19 val. – C. Grauzinio „DRAŠI ŠALIS (LIETUVOS DIENA)“. Rež. – C. Grauzinis (teatras „cezario grupė“)

Vilniaus mažasis teatras

25 d. 14, 16 val. – „KELIONĖ BE BAGAŽO“. Rež. – B. Latėnas
25 d. 18.30 – I. Margalit „TRIO (J. Bramso, R. Šumano ir K. Šuman meilės istorija)“. Rež. – P. Galambosas (Vengrija)
26 d. 12 val. – „SEPTYNI NYKŠTUKAI IEŠKO SNIEGUOLĖS“. Rež. – E. Jaras
28 d. 18.30 – J. Tumo-Vaižganto „DĖDĖS IR DĖDIENĖS“. Rež. – G. Tuminaitė
29 d. 18.30 – M. Ivaškevičiaus „MADAGASKARAS“. Rež. statytojas – R. Tuminas, rež. – A. Dapšys
30 d. 12 val. – „MAMA KATINAS“. Rež. – E. Jaras

Valstybinis jaunimo teatras

24 d. 18 val. – A. Čechovo „VYŠNIŲ SODAS“. Rež. – A. Latėnas
25, V. 2 d. 12 val. – „KAKĖ MAKĖ“ (pagal L. Žutautės knygas vaikams). Insc. aut. ir rež. – V. Kuklytė (Salė 99)
25 d. 18 val. – „KETURIAIS VĖJAIS“ (pagal K. Binkio ir keturvėjiniųkų kūrybą). Rež. – T. Jašinskas (Salė 99)
26 d. 12 val. – „RAGANIUKĖ“ (pagal O. Preusslerio pasaką). Rež. – E. Jaras
28 d. 18 val. – I. Menchello „KAPINIŲ KLUBAS“. Rež. – A. Latėnas
29 d. 18 val. – D. Wassermano „SKRYDIS VIRŠ GEGUTĖS LIZDO“. Rež. – V. Griško
30 d. 18 val. – M. Frayn „TRIUKŠMAS UŽ KULIŠŲ“. Rež. – P.E. Landi

Oskaro Koršunovo teatras

27 d. 18 val. *Kaune, Girstučio kultūros ir sporto centre*, – A. Čechovo „ŽUVĖDRA“. Rež. – O. Koršunovas
30 d. 19 val. *OKT studijoje* – F. Kafkos „NUOSPRENDIS-METAMORFOZĖ“. Rež. – P. Ignatavičius

Rusų dramos teatras

24 d. 18.30 – M. Bulgakovo „ZOIKOS BUTAS“. Rež. – R. Atkočiūnas
25 d. 18.30 – M. Poli „ŽYDRASIS ROJUS“. Rež. – M. Poliščiuкас (Prancūzija)
26 d. 12 val. – J. Ščiuckio „COLIUKĖ“. Rež. – J. Ščiuckis

26 d. 18.30 – J.G. Ferrero „GRONHOLMO METODAS“. Rež. – A. Jankevičius
28 d. 18.30 – V. Mucharjamovo „AČIŪ, MARGO!“ Rež. – J. Ščiuckis
30 d. 19 val. – GM gyvai: „Merope“ – naujųjų laikų ritualinė muzika

Teatras „Lėlė“

Didžioji salė
25 d. 12 val. – S. Siudikos „PRINCESĖ IR KIAULIAGANYS“. Rež. – A. Mikutis
26 d. 12 val. – A.A. Jonyno „CIRKAS YRA CIRKAS“. Rež. ir dail. – V. Mazūras
30 d. 18.30 – „SMĖLIO ŽMOGUS“. Scen. aut., rež., lėlių dail. – G. Radvilavičiūtė

Mažoji salė

25 d. 14 val. – „KIŠKIŲ SUKILIMAS“ (pagal K. Binkio poemą). Rež. ir dail. – R. Driežis
26 d. 14 val. – N. Indriūnaitės „SNIEGUOLĖ IR SEPTYNI NYKŠTUKAI“. Rež. – N. Indriūnaitė

„Menų spaustuvė“

24 d. 19 val. ***Juodojoje salėje*** – „JOBO KNYGA“. Rež. – E. Nekrošius (teatras „Meno fortas“)
25 d. 11 val. ***Juodojoje salėje*** – PREMIJERA! „MAŽI STEBUKLAI“. Choreogr. – B. Banevičiūtė (šokio teatras „Dansema“)
25 d. 12 val. ***Kišeninėje salėje*** – „PELIUKAS GITAROJE“. Rež. – S. Degutytė („Stalo teatras“)
26 d. 12, 17 val. ***Kišeninėje salėje*** – „DIDYSIS DŪDININKAS“. Rež. – S. Degutytė
26 d. 16 val. ***Juodojoje salėje*** – „TĖČIO PASAKA“. Rež. – A. Kirvela ir J. Tertelis („Atviras ratas“ ir kūrybinė studija)
28–29 d. – festivalis „Shock academia“
28 d. 18.30 ***Kišeninėje salėje*** – „LIETAUS ŽEMĖ“. Rež. – A. Giniotis („Atviras ratas“)
29 d. 18.30 ***Kišeninėje salėje*** – „VA BANQUET!“ Rež. – I. Stundžytė (teatras „Atviras ratas“)
30 d. 18.30 ***Juodojoje salėje*** – „BRANGIOJI MOKYTOJA“. Rež. – I. Stundžytė („Atviras ratas“)

KAUNAS

Kauno dramos teatras

24 d. 18 val. ***Didžiojoje scenoje*** – M. Pagnolio „DUONKEPIO ŽMONA“. Rež. – A. Lebeliūnas
25 d. 18 val. ***Mažoje scenoje*** – M. von Mayenburgo „BJAURUSIS. SKALPELIO PJŪVIS“. Rež. – V. Malinauskas
26 d. 12 val. ***Didžiojoje scenoje*** – I. Paliulytės „ASTRIDA“. Rež. – I. Paliulytė
26 d. 18 val. ***Ilgojoje salėje*** – B. Srbljanovič „SKĖRIAI“. Rež. – R. Atkočiūnas
28 d. 15 val. ***Didžiojoje scenoje*** – „MODERATORIAI“. Rež. – A. Kurienius
28 d. 18 val. ***Rūtos salėje*** – R. Gary „AUŠROS PAŽADAS“. Aut. ir rež. – A. Sunklodaitė
29 d. 18 val. ***Didžiojoje scenoje*** – J. Patricko „MŪŠI BRANGIOJI PAMELA“. Rež. – A. Latėnas
29 d. 19 val. ***Ilgojoje salėje*** – A. Čechovo „PALATA“. Insc. aut. ir rež. – R. Kazlas
30 d. 18 val. ***Didžiojoje scenoje*** – „LAIMINGI“. Rež. – A. Areima

Kauno valstybinis muzikinis teatras

24 d. 18 val. – J. Strausso „ŠIKŠNOSPARNIS“. Dir. – J. Geniušas
25 d. 18 val. – P. Abrahamo „BALIUS SAVOJOJE“. Dir. – J. Janulevičius
26 d. 12 val. – PREMIJERA! A. Jasenkos „DRYŽUOTA OPERA“. Rež. – V. Martinaitis, dir. – V. Visockis, dail. – G. Brazytė, choreogr. – V. Grabštaitė
26 d. 18 val. – J. Strausso „ČIGONŲ BARONAS“. Dir. – V. Visockis
29 d. 18 val. – „ŽYDRASIS DUNOJUS“ (pagal J. Strausso muziką). Dir. – J. Geniušas
30, V. 1 d. 18 val. – F. Wildhorno „GRAFAS MONTEKRISTAS“. Dir. – J. Janulevičius

Kauno kamerinis teatras

24 d. 18 val. – E. Ionesco „PLIKAGALVĖ DAINININKĖ“. Rež. – S. Rubinovas
25 d. 18 val. – K. Kostenkos „HITLERIS IR HITLERIS“. Rež. – S. Rubinovas
26 d. 12 val. – D. Čepauskaitės „TRYS NARSŪS PARŠIUKAI“. Rež. – A. Rubinovas
26 d. 18 val. – P. Lagerkvisto „NEUŽAUGA“. Rež. – S. Rubinovas

28 d. 18 val. – E. Ionesco „PLIKAGALVĖ DAINININKĖ“. Rež. – S. Rubinovas
29 d. 10, 12 val. – D. Čepauskaitės „TRYS NARSŪS PARŠIUKAI“. Rež. – A. Rubinovas
30 d. 18 val. – V. Klimačeko „SUPERMAR-KETAS“. Rež. – A. Veverskis

Kauno mažasis teatras

24 d. 19 val. – G. Grajausko „REZERVATAS“. Rež. – A. Veverskis
25 d. 12 val. – „PASLAPTINGA NAKTIS“. Rež. – J. Jukonytė
26 d. 18 val. – A. Šlapovskio „NUO RAUDONOS ŽIURKĖS IKI ŽALIOS ŽVAIGŽDĖS“. Rež. – D. Rabašauskas

Kauno lėlių teatras

25 d. 12, 14 val. – „ZUIKIO KAPRIZAI“. Rež. – A. Stankevičius
25 d. 14 val. – „MEŠKIUKO GIMTADIENIS“. Rež. – R. Bartninkaitė
25 d. 14 val. – *V. ir S. Ratkevičių lėlių muziejuje* – PREMIJERA! „PELIUKO PASAKŲ DIRBUVĖLĖ“. Aut. ir rež. – G. Radvilavičiūtė
26 d. 12 val. – „PASAKA APIE LIETAUS LAŠELĮ“. Rež. – O. Žiugžda

KLAIPĖDA

Klaipėdos valstybinis dramos teatras

24 d. 18 val. ***Žvejų rūmuose*** – T. Murphy „SUGRĮŽIMAS“. Rež. – A. Pociūnas
30 d. 18 val. ***Žvejų rūmuose*** – Y. Reza „PO ATISISVEIKINIMO“. Rež. – A. Vizgirda

Klaipėdos muzikinis teatras

25 d. 18.30 – P. Abrahamo „BALIUS SAVOJOJE“
26 d. 12 val. ***Kolonų salėje*** – „TINGINĖLIŲ KAIMAS“
29 d. 18.30 – „ALTORIŲ ŠEŠĖLY“ (šokio spektaklis pagal V. Mykolaičio-Putino romaną)

ŠIAULIAI

Valstybinis Šiaulių dramos teatras

24 d. 18 val. – R. Gary „AUŠROS PAŽADAS“. Insc. aut. ir rež. – A. Sunklodaitė (Kauno dramos teatras)
25 d. 18 val. – M. Pagnolio „DUONKEPIO ŽMONA“. Rež. – A. Lebeliūnas
26 d. 12 val. – „BEBENČIUKAS IR LAUMĖ“. Rež. – I. Norkutė
26 d. 18 val. – R. Lamoureux „SRIUBINĖ“. Rež. – N. Mirončikaitė
29 d. 18 val. – „COMEDIA DELL'ARTE“ (pagal C. Gozzi); „MEILĖ 3 APELSINAMS“. Rež. – A. Giniotis (teatro laboratorija „Atviras ratas“)

PANEVĖŽYS

Juozo Miltinio dramos teatras

24 d. 12.30 – „ANĖ IŠ ŽALIASTOGIŲ“ (pagal L.M. Montgomeri romaną). Rež. – A. Gluskinas
24 d. 18 val. – F. Dostojevskio „PAŽEMINTIEJI IR NUSKRIAUSTIEJI“. Rež. – Vytautas ir Velta Anužiai
25 d. 18 val. – K. Sajos „DEVYNBĖDŽIAI“. Rež. – M. Meilūnas
26 d. 18 val. – R. Cooney, J. Chapmeno „MISIS MARKHEM MIEGAMASIS“. Rež. – V. Kupšys
28 d. 18 val. – L. Gersche’s „LAISVI DRUGELIAI“. Rež. – D. Kazlauskas
29 d. 13 val. – M. Maeterlincko „NE-KVIESTOJI“. Rež. – M. Meilūnas
29 d. 18 val. – D. Gyzelmano „PONAS KOLPERTAS“. Rež. – Velta ir Vytautas Anužiai

Koncertai

Lietuvos nacionalinė filharmonija

25 d. 19 val. ***Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje***, – Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras. Solistas Ph. Graffinas (smuikas). Dir. – R. Šervenikas
26 d. 12 val. ***Vilniuje, Filharmonijos Mažojoje salėje***, – teatralizuotas koncertas visai šeimai „Taškuna raganytėms“. Aktorės E. Latėnaitė-Beliauskienė, E. Špokaitė, M. Pupkovas (fleita), V. Blažienė (fortepijonas). Dailininkė J. Račinskaitė
26 d. 16 val. ***Taikomosios dailės muziejuje***,

27 d. 18 val. ***Alytaus kultūros ir komunikacijos centre*** – „Baltijos koncertų ekspresas“. Duetas iš Estijos: Mari Poll (smuikas), Mihkel Poll (fortepijonas)
26 d. 15 val. ***Trakų pilies Didžiojoje menėje*** – D. Vyšniauskas (trimitas, flugelhornas), V. Mikeliūnas (smuikas), E. Kanevičius (kontrabosas), A. Mikalkėnas (akordeonas)
29 d. 19 val. ***Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje***, – Lietuvos kamerinis orkestras. Solistė A. Injushina (fortepijonas). Dir. – M. Barkauskas
30 d. 14 val. ***Linkuvos socialinės globos namuose***, 30 d. 18 val. ***Mažeikių kultūros centro Mažajoje salėje*** – Čiurlionio kvartetas. Aktorė D. Michelevičiūtė
30 d. 14.30 ***Rumšiškių kultūros centre*** – koncertas visai šeimai „Orkestro vadovas jaunimui“. Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras. Solistė U.L. Žuklytė (smuikas). Dir. – D. Pavilionis

Lietuvos muzikų rėmimo fondas

S. Vainiūno namuose
28 d. 18 val. – Vilniaus muzikos mokyklos „Lyra“ fortepijono specializacijos septintokai
29 d. 18 val. – Vilniaus B. Dvariono dešimtmetės muzikos mokyklos mokytojų L. Domikaitės, V. Blažienės, E. Musteikienės, N. Martinaičio mokiniai
Muzikos festivalis „Sugrįžimai“
24 d. 18 val. ***Vilniuje, Taikomosios dailės muziejuje***, 25 d. 17.30 ***Šeduvos Švento Kryžiaus atradimo bažnyčioje*** – „Utrecht quintet“. R. Kažukauskas (fleita, Lietuva, Olandija), M.-A. Eessecar (smuikas, Estija), H. Donohoe (I altas, Australija), L.G. Fernandez (II altas, Ispanija), J. Nina (violončelė, Graikija)
28 d. 18 val. ***Taikomosios dailės muziejuje***, 29 d. 17 val. ***Kauno J. Gruodžio konservatorijoje*** – fortepjoninis trio „Gil“. I. Dūdaitė (fortepijonas, Lietuva, Olandija), A.R. Logounova (smuikas, Meksika) ir R. Fernandez Lara (violončelė, Kubą); M. Dūdaitė (sopranas)

Festivalis „Jauna muzika“

24 d. 19 val. ***Vilniaus mažajame teatre*** – „DHSSC Orchestra“ (J. Jurkūnas, M. Bialobžeskis, V.V. Jurgutis, A. Jasenka), elektronika, CD grotuvai, A. Januševičius (trimitas), R. Piotrowiczius (Lenkija, elektronika ir analoginis modulinis sintezatorius)
26 d. 18 val. ***Klaipėdoje, Kultūros fabrike (Bangų g. 5 A)***, – šokio opera „DYKRA“. Šokio teatras „Papi Dapi fish“ ir menininkų grupė „Žuvies akis“. Kompozitorius, libreto autorius ir solistas J. Sakalauskas, choreografė A. Seiko. Atlikėjai P. Lisauskas, D. Berulis, M. Černeckas, J. Sakalauskas
26 d. 19 val. ***ŠMC kino salėje*** – W. Basinski „Kaskada. Potvynis“ (2015). Garso įrašų juostos ir elektronika

VILNIUS

Kongresų rūmai

25 d. 18 val. – „Ažuoliukui“ 55! Berniukų ir jaunuolių choras „Ažuoliukas“ (meno vad. ir vyr. dir. – V. Miškinis). Solistai A. Krikščiūnaitė (sopranas), R. Karpis (tenoras), E. Ališauskas (birbynė), Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras (meno vad. ir vyr. dir. – G. Rinkevičius). Dir. – V. Miškinis

Šv. Kotrynos bažnyčia

24 d. 19 val. – O. Kolobovaitė (vokalas) ir A. Globys (gitarą)
27 d. 19 val. – „Ensemble oktava“: P. Syrrist-Gelgota (altas), A.C. Øienas (gitarą)
28 d. 18 val. – Vilniaus chorinio dainavimo mokyklos „Liepaitės“ chorai
29 d. 19 val. – „Gitaros fiesta 2015!“ Atlikėjai „Baltijos gitarų kvartetas“, V. Povilionienė ir R. Semeniukas, duetas „Ensemble Oktava“: P. Syrrist Gelgota ir A.C. Øien, A. Zališka ir V. Skardžiuvienė, A. Chalikovas ir G. Šulinsku, A. Globys, A. Poškus
30 d. 19 val. – Vilniaus miesto savivaldybės Šv. Kristoforo kamerinis orkestras. Solistas M. Levickis. Dir. – D. Katkus

Bibliografinės žinios

GROŽINĖ LITERATŪRA. LITERATŪROS MOKSLAS

Aš esu Livija : romanas / Phyllis T. Smith ; iš anglų kalbos vertė Aurelijus Katkevičius. – Vilnius : Tyto alba, 2015 (Vilnius : BALTO print). – 399, [1] p.. – Tiražas 2000 egz.. – ISBN 978-609-466-088-7 (jr.)

Emigrantė ir Alpių piemuo : romanas / Janina Survilaitė. – Vilnius : Andrena, 2015 (Vilnius : Standartų sp.). – 236, [1] p.. – Tiražas [2000] egz.. – ISBN 978-9986-37-071-0 (jr.) : [5 Eur 50 ct]

Ir mirksnis tęsiasi : lyrika / Jonas Jakštas. – Vilnius : Homo liber, 2015 (Vilnius : Petro ofsetas). – 106, [1] p.. – Tiražas [150] egz.. – ISBN 978-609-446-095-1 (jr.) : [3 Eur 27 ct]

Išeinu iš krašto : fantasmagorija : devyni ratai / Juozas Erlickas. – Vilnius : Tyto alba, 2015 (Vilnius : Standartų sp.). – 871, [1] p. : iliustr.. – Tiražas 2500 egz.. – ISBN 978-9986-16-982-6 (jr.)

Kristaus legendos : [novelės] / Selma Lagerlöf ; [iš švedų kalbos vertė Eugenija Stravinskienė]. – 2-oji laida. – Vilnius : Katalikų pasaulio leidiniai, [2015] (Vilnius : Spauda). – 195, [3] p.. – Tiražas 1500 egz.. – ISBN 978-9955-29-277-7

Laikinoji sostinė lietuvių literatūroje : monografija / Viktorija Šeina. – Vilnius : Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2014 (Vilnius : Petro ofsetas). – 290, [2] p., [10] iliustr. lap.. – Santr. angl.. – Tiražas [500] egz.. – ISBN 978-609-425-135-1

Man patiko tik vandenys gilūs : [kūrybos rinktinė] / Vytautas Mačernis ; knygos sudarytojas Manfredas Žvirgždas. – Vilnius : Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2014 (Vilnius : Petro ofsetas). – 321, [3] p. + 1 garso diskas (CD). – (Gyvoji poezija, ISSN 2335-7053). – Tiražas [1000] egz.. – ISBN 978-609-425-136-8 (jr.)

Neįtikėtina Haroldo Frajosa kelionė : [romanas] / Rachel Joyce ; iš anglų kalbos vertė Dalia Žukauskienė. – Vilnius : Gimtasis žodis, 2015 (Vilnius : Standartų sp.). – 334, [2] p.. – Tiražas 2000 egz.. – ISBN 978-9955-16-545-3 (jr.)

Neregys Gazoje : [romanas] / Aldous Huxley ; iš anglų kalbos vertė Laimantas Jonušys. – Vilnius : Kitos knygos, [2015] (Kaunas : Spindulio sp.). – 458, [1] p.. – Tiražas 1200 egz.. – ISBN 978-609-427-182-3 (jr.)

Nevienareikšmės situacijos : pokalbiai apie sovietmečio literatūros lauką / sudarytojas Rimantas Kmita. – Vilnius : Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2015 (Vilnius : Petro ofsetas). – 566, [2] p.. – Santr. angl.. – Tiražas [700] egz.. – ISBN 978-609-425-143-6

Paskutinis Šivos šokis : [romanas] / Leslie L. Lawrence ; iš vengrų kalbos vertė Algirdas Jakulis. – Vilnius : Kitos knygos : Knygius, [2015] (Kaunas : Spindulio sp.). – 423, [1] p.. – Tiražas 1200 egz.. – ISBN 978-609-427-181-6 (jr.)

Raštai / Antanas Baranauskas. – Vilnius : Baltos lankos, 1995- . . – ISBN 9986-403-36-7 (Baltos lankos)

[T.] 5, [d.] 2, Šventojo Rašto vertimas / [sudarė, parengė ir komentarus parašė Ilona Čiužauskaitė]. – Vilnius : Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, [2014] (Vilnius : Petro ofsetas). – 371, [1] p.. – Tiražas [300] egz.. – ISBN 978-609-425-137-5

Raštai / Vaižgantas ; Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas. – Vilnius : Pradai, 1994- . . – ISBN 9986-405-25-4 (Pradai). – ISBN 9986-513-38-3 (Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas ; jr.)

T. 23, Pamokslai / [parengė Eligijus Daugnora] ; [lenkišką tekstą iššifravo Jan Sienkiewicz] ; [iš lenkų kalbos vertė Eduardas Vilkas]. – Vilnius : Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2014 (Vilnius : Petro ofsetas). – 287, [1] p. : portr.. – Tiražas [500] egz.. – ISBN 978-609-425-140-5

Sandėris : [romanas] / Simona Ahrnstedt ; iš švedų kalbos vertė Laima Bareišienė. – Vilnius : Alma littera, 2015 (Vilnius : BALTO print). – 436, [2] p.. – Tiražas 1800 egz.. – ISBN 978-609-01-1771-2 (jr.) : [9 Eur 22 ct]

Susitikimas, kurio nebuvo / [vertėjos Kristina Sprindžiūnaitė, Akvilė Melkunaitė]. – Vilnius : Kitos knygos, [2014] (Kaunas : Kopa). – 69, [3] p.. – Turinys: Severijos svečiai : [apsakymas] / Corinne Roche. Gimtasis kraštas tarsi jau pabaigoje : [apsakymas] / Nils Mohl. Žuvies akys : dviejų veiksmų farsas : [pjesė] / Paulina Pukytė. – Tiražas 800 egz.. – ISBN 978-609-427-184-7

Tarp nostalgijos ir mimikrijos : lietuvių ir latvių pokario išeivijos romanai / Laura Laurušaitė. – Vilnius : Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2015 (Vilnius : Petro ofsetas). – 254, [2] p.. – Santr. angl.. – Tiražas [500] egz.. – ISBN 978-609-425-141-2 (jr.)

Tos valandos : romanas / Michael Cunningham ; iš anglų kalbos vertė Gražvydas Kirvaitis. – 2-asis leid.. – Vilnius : Sofoklis, 2015 (Vilnius : BALTO print). – 220, [3] p.. – Tiražas 1500 egz.. – ISBN 978-609-444-147-9 (jr.)

Tigrai raudoname ore : [romanas] / Liza Klausmann ; iš anglų kalbos vertė Ignė Norvaišaitė-Alėliūnienė. – Vilnius : Gimtasis žodis, 2015 (Kaunas : Spindulio sp.). – 365, [3] p.. – Tiražas 2000 egz.. – ISBN 978-9955-16-534-7 (jr.)

Troleibuso istorijos : geriausių šiuolaikinių apsakymų rinktinė / sudarė Laurynas Katkus. – Vilnius : Kitos knygos, [2014] (Vilnius : BALTO print). – 236, [2] p.. – Tiražas 1100 egz.. – ISBN 978-609-427-173-1

Tūkstančio ir vienos nakties šalyje : kelionė pas Maroko pasakotojus / Tahir Shah ; iš anglų kalbos vertė Rasa Drazdauskienė. – Vilnius : Tyto alba, 2015 (Vilnius : BALTO print). – 446, [2] p. : žml.. – Tiražas 2000 egz.. – ISBN 978-609-466-090-0

Vabzdžių gyvenimas : [romanas] / Viktor Pelevin ; iš rusų kalbos vertė Dalia Saukaitytė. – Vilnius : Kitos knygos, [2015] (Kaunas : Spindulio sp.). – 190, [2] p.. – Tiražas 1350 egz.. – ISBN 978-609-427-179-3 (jr.)

Visa tiesa apie Hario Kveberto bylą : romanas / Joël Dicker ; iš prancūzų kalbos vertė Pranas Bieliauskas. – Vilnius : Alma littera, 2015 (Vilnius : BALTO print). – 590, [2] p.. – Tiražas 1700 egz.. – ISBN 978-609-01-1786-6 (jr.) : [9 Eur 11 ct]

     PARENGĖ ALDONA BARODICAITĖ. REDAGAVO GRAŽINA KUBILIENĖ. LIETUVOS NAC. M. MAŽYVDO B-KA. BIBLIOGRAFIJOS IR KNYGOTYROS CENTRAS

„Numeris 44“

Savaitės filmai

Gilyn į mišką ****

Naujas Robo Marshall'o („Čikaga“) miuziklas pasakoja apie šeimą, kuri negali susilaukti kūdikio. Kepėją uzbūrė Ragana, svajojanti susigrąžinti jaunystę. Ji ir pasiūlo nuimti praktišką mainais už stebuklingo jaunystės gėrimo sudėtinę dalis. Kad jas surinktų, Kepėjas išsirengia į mišką... Pasakų herojus filme suvaidino Meryl Streep, Emily Blunt, Jamesas Cordeñas, Anna Kendrick, Chrisas Pine'as, Johnny Deppas (JAV, D. Britanija, Kanada, 2014). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda)

Ieškojimai ***

Naujas Michelio Hazanavicius („Artistas“) filmas nukelia į karo nualintą Čekėniją ties amžių riba. Pagrindinis veikėjas – devynerių metų berniukas Hadžis, kurio tėvus nužudė rusų kariai. Jis įsitikinęs, kad vyresnioji sesuo taip pat nebegyva. Hadžis atsiduria Ingušetijoje. Čia jį pamato ES žmogaus teisių organizacijos atstovė prancūzė Karol (Bérénice Bejo). Ji bando „prisijaukinti“ niekuo nepasitikintį Hadžį, nežinantį, kad sesuo gyva ir jo ieško. Šis filmas – 1948 m. pasirodžiusio Fredo Zinnemano filmo apie Aušvice gyvą likusį čekų berniuką, kuris pokario Europoje ieško artimųjų, perdirbinys. Hazanavičius savo „Ieškojimus“ pripildė aktualių užuominų apie ES bebėgiškumą ir abejingumą, Raudonojo kryžiaus veiklą, rusų armijos „dedovščiną“, tačiau nesugebėjo savo veikėjų išvaduoti nuo žanrinių stereotipų ir paviršutiniškos publicistikos (Prancūzija, Gruzija, 2014). (Vilnius, Kaunas)

Laukinė ****

Po motinos mirties ir nelaimingos santuokos Šeryl (Reese Witherspoon) leidžiasi pėsčia į kelionę po „Pacific Crest Trail“ draustinio teritoriją, rinkdamasi aukščiausias Kaskadinių kalnų dalis. Vieniša ir pavojinga herojės kelionė išgydys ją nuo dvasinių kančių, tačiau šis vyksmas taip pat bus sudėtingas. Jeano-Marco Vallée filmas grįstas autentiška istorija, nors jo scenarijų parašė populiarus anglų rašytojas Nickas Hornby. Taip pat vaidina Laura Dern, Thomas Sadoskis, Keene'as McRae (JAV, 2014). (Vilnius)

Numeris 44 ***

Filmo veiksmas nukelia į Stalino laikų Rusiją. Pagrindinis filmo veikėjas – sukompromituotas žvalgybos karininkas Levas Demidovas. Jis tiria vaikų žmogžudystes, bet karininko veikla kelia įtarimų jo vadovybei. Danilio Espinosos filme, kuris ką tik uždraustas rodyti Rusijoje ir Baltarusijoje, pagrindinius vaidmenis sukūrė Tomas Hardy, Gary Oldmanas, Noomi Rapace, Vincent'as Casselis, Jasonas Clarke'as (JAV, 2015). (Vilnius, Kaunas)

Septintas veiksmas ***

Saimonas Eksleris – garsus ir talentingas aktorius, bet, deja, jis prarado įkvėpimą ir jaučiasi „amžinai pavargęs“. Po incidento viename Brodvėjaus teatre jis atsidūrė psichiatrinėje gydymoje, bet grįžęs namo ir suvokęs, kad karjera neišvengiamai baigiasi, Saimonas svarsto savizudybės galimybes. Tačiau norai suvesti sąskaitas su gyvenimu tampa nebeaktualūs, kai aktorius įsimyli daug už save jaunesnę draugų dukterį lesbietę. Šis Barry Levinsono filmas – vieno geriausių šių dienų amerikiečių rašytojo Philipo Rotho romano „Pažeminimas“ („The Humbling“ – ir originalus filmo pavadinimas) ekranizacija. Gal Alui Pacino ir Gretai Gerwig („Frances Ha“) pavyks perteikti rašytojo kūrinių dvasią? (JAV, 2014). (Vilnius, Kaunas)

Žmogus-paukštis *****

Alejandro Gonzálezo Inárritu filmas pasakoja apie kadaise garsų aktorių (Michael Keaton), populiariuose filmuose vaidinusį superdidvyrį. Dabar jis rengiasi premjerai Brodvėjaus teatre ir kovoja su savimi, kad atgautų šeimą ir buvusią šlovę. „Žmogus-paukštis“ šiemet gavo 4 pagrindinius „Oskarų“ – už geriausią filmą, režisūrą, scenarijų bei operatoriaus darbą ir tai gana retas atvejis, kai filmas tikrai vertas apdovanojimų. Taip pat vaidina Edwardas Nortonas, Emma Stone, Naomi Watts, Zachas Galifianakis (JAV, 2014). (Vilnius, Kaunas)

***** – šedevras, ***** – pasižūrėti būtina, **** – geras filmas, *** – būna ir geriau, ** – jei turite daug laiko, * – nickalas

Kino repertuaras

VILNIUS

Forum Cinemas Vingis

24, 25, 27–30 d. – Gilyn į mišką (JAV, D. Britanija, Kanada) – 12.30, 15.40, 18.30, 21.30; 26 d. – 12.30, 15.40, 18.30, 21.50
24–30 d. – Prekybos centro kietuolis. Las Vegas (JAV) – 11.15, 13.45, 16, 18.15, 20.30
Numeris 44 (JAV, D. Britanija, Švedija, Čekija, Rumunija) – 11.45, 14.45, 18, 21 val.
Nuo 5 iki 7. Įsimylėlių laikas (JAV) – 14, 16.15, 18.20, 20.30
24, 27–30 d. – Vaiduoklis (Rusija) – 18.10, 20.40; 25, 26 d. – 12.45, 18.10, 20.40
25 d. – P. Mascagni „Kaimietiška garbė“, R. Leoncavallo „Pajacai“. Tiesioginė premjeros transliacija iš Niujorko Metropoliteno operos – 19.30
30 d. – Keršytojai. Altrono amžius (3D, JAV) – 18.10
26 d. – filmas-koncertas „Cobain. Montage Of Heck“ – 19 val.
24–30 d. – Išmesta iš draugų (JAV) – 11.30, 13.30, 15.45, 17.45, 19.45, 21.45; Greiti ir įsiutę 7 (JAV) – 12, 15.15, 18.15, 21.15
24, 27–30 d. – Ilgiausia kelionė (JAV) – 14.45, 18, 21.10; 25, 26 d. – 11.45, 14.45, 18, 21.10
24, 27–30 d. – Drakono lizdas (JAV) – 15.50, 16 val.; 25, 26 d. – 11.15, 15.50, 16 val.
24–30 d. – Drakono lizdas (3D, JAV) – 13.30
Namai (JAV) – 11, 15.30; 24, 26–30 d. – Namai (3D, JAV) – 13.15, 17.45; 25 d. – 13.15, 24, 25, 27–29 d. – Laukinė (JAV) – 15.15, 18.10; 26, 30 d. – 15.15
24–30 d. – Ex-Machina (D. Britanija, JAV) – 18, 21 val.; 24, 27–30 d. – Kempiniukas plačiakelnis (JAV) – 13.45; 25, 26 d. – 11.30, 13.45
24, 26–30 d. – Insurgentė (3D, JAV) – 20 val.
24–30 d. – Žmogus-paukštis (JAV) – 20.50

Forum Cinemas Akropolis

24–29 d. – Gilyn į mišką (JAV, D. Britanija, Kanada) – 10.20, 13.10, 16.10, 18.50, 21.40; 30 d. – 10.20, 13.10, 16.10, 21.40
24–30 d. – Prekybos centro kietuolis. Las Vegas (JAV) – 10.30, 13, 15.40, 18.10, 20.30
Numeris 44 (JAV, D. Britanija, Švedija, Čekija, Rumunija) – 12.15, 15.10, 18, 21 val.
Vaiduoklis (Rusija) – 13.15, 18.20
25, 26, 30 d. – Nuo 5 iki 7. Įsimylėlių laikas (JAV) – 21.10
30 d. – Keršytojai. Altrono amžius (3D, JAV) – 18.40
26 d. – filmas-koncertas „Cobain. Montage Of Heck“ – 19 val.
24–30 d. – Išmesta iš draugų (JAV) – 11.40, 13.40, 15.50, 19.40, 21.50; Greiti ir įsiutę 7 (JAV) – 12.40, 15.30, 18.30, 21.30; Namai (JAV) – 10.10, 14.50; Namai (3D, JAV) – 12.30, 17.10; 24, 25, 27–30 d. – Ilgiausia kelionė (JAV) – 17.50, 20.20; 26 d. – 17.50, 21.45
24–30 d. – Drakono lizdas (JAV) – 11.10, 15.20
Drakono lizdas (3D, JAV) – 13.20
24, 25, 27–30 d. – Insurgentė (3D, JAV) – 17.40
25, 26 d. – Bitė Maja (Australija, Vokietija) – 10.50; 24–30 d. – Pagrobimas 3 (JAV) – 20.50; Kempiniukas plačiakelnis (JAV) – 11 val. Pelenė (JAV) – 16 val.
24, 27–29 d. – Moterys prieš vyrus (Rusija) – 21.10

„Skalvijos“ kino centras

24 d. – Amžinai stilingos (dok., f., rež. L. Plioplytė) – 17 val.; 25 d. – 19 val.; 25 d. – 20.50; 28 d. – 19.10; 30 d. – 17 val.
24 d. – Septintas veiksmas (JAV) – 18.30; 25 d. – 15.50; 28 d. – 20.40; 29 d. – 18.40; 30 d. – 21 val.

24 d. – Žmogus-paukštis (JAV, Prancūzija) – 20.40; 26 d. – 15.10; 27 d. – 21 val.; 30 d. – 18.30
25 d. – Ieškojimai (Prancūzija, Gruzija) – 20.30; 27 d. – 18.30; 29 d. – 20.45
27 d. – Ida (Lenkija) – 16.40; 29 d. – 17 val.
25 d. – R. Joni kūrybinės dirbtuvės – 14 val.
26 d. – Aviukas Šonas. Filmas (D. Britanija, Prancūzija) – 13.30
26 d. – 2001 metų kosminė odisėja (JAV) – 17.30; 27 d. – Seansas senjorams. Samba (Prancūzija) – 14.20
28 d. – Baltijos kino ir medijų mokyklos studentų geriausių darbų peržiūra – 17 val.

Pasaka

24 d. – Gilyn į mišką (JAV, D. Britanija, Kanada) – 18.15; 25 d. – 15.45; 26 d. – 18 val.; 28 d. – 17 val.; 29 d. – 16.45
24, 26, 30 d. – Žmogus-paukštis (JAV) – 20.30; 25 d. – 18.15; 27 d. – 21.45; 28 d. – 21.30
24 d. – 2015 m. „Oskarui“ nominuoti trumpametražiai vaidybiniai filmai – 23 val.; 25 d. – 22.15; 26 d. – 15.45; 27 d. – 17.30; 29 d. – 21 val.
24 d. – Nuo 5 iki 7. Įsimylėlių laikas (JAV) – 17.45; 25 d. – 20.30; 26, 27 d. – 19.45; 28 d. – 19.30; 29 d. – 17 val.; 30 d. – 20 val.
24 d. – Septintas veiksmas (JAV) – 19.45; 25 d. – 18.45; 26 d. – 19 val.; 27 d. – 18 val.; 28 d. – 16.45; 29 d. – 21.30
24 d. – Numeris 44 (JAV, D. Britanija, Švedija, Čekija, Rumunija) – 22 val.; 25, 27 d. – 21 val.; 26, 28 d. – 21.15
24 d. – Savaitgalis Paryžiuje (D. Britanija) – 18 val.; 25, 26 d. – 15.30; 29 d. – 17.15
24 d. – Samba (Prancūzija) – 20 val.; 25, 26 d. – 17.30; 29 d. – 21.15
24 d. – Nauja draugė (Prancūzija) – 22.15; 26 d. – 21.30; 28 d. – 21 val.
25 d. – Aviukas Šonas. Filmas (D. Britanija, Prancūzija) – 12 val.
25, 26 d. – Drakono lizdas (JAV) – 13.45
25 d. – Amžinai stilingos (dok., f., rež. L. Plioplytė) – 13 val.; 30 d. – 17 val.
25 d. – Ida (Lenkija) – 14.30; 26, 28 d. – 17.15; 27 d. – 20 val.; 30 d. – 16 val.
25 d. – Pasaulis yra didelis ir išsigelbėjimas slypi už kampo (Bulgarija, Slovėnija, Vengrija, Vokietija) – 16.15; 27 d. – 17.45; 28 d. – 18.45; 25 d. – Pakeliui į mokyklą (dok. f., Prancūzija) – 12.30; 26 d. – 14 val.
25 d. – Kūdikiai (Prancūzija) – 14 val.; 26 d. – 12.30
25 d. – Viskas, ką myliu (Lenkija) – 19.45
25 d. – Baltas šešėlis (Italija, Tanzanija, Vokietija) – 21.30; 26 d. – Meškiukas Padingtonas (D. Britanija, Prancūzija) – 12 val.
26 d. – Ilgiausia kelionė (JAV) – 13.15; 30 d. – 15 val.; 26 d. – Laukinė (JAV) – 16 val.
27 d. – Trečias žmogus (JAV, Prancūzija, D. Britanija, Belgija) – 21.30
30 d. – Gazelės (Prancūzija) – 19.30
30 d. – Namai (JAV) – 18.30

Ozo kino salė

24 d. – Septintas veiksmas (JAV) – 15 val.; 29 d. – 18.20
24 d. – Pasaulis yra didelis ir išsigelbėjimas slypi už kampo (Bulgarija, Slovėnija, Vengrija, Vokietija) – 17 val.
24 d. – Mažylio Nikolija atostogos (Prancūzija) – 19.20; 29 d. – 20.10
25 d. – Kelias į žvaigždes (Kanada, Prancūzija, Vokietija) – 15 val.; 28 d. – 16.30
25 d. – Nauja draugė (Prancūzija) – 17 val.; 30 d. – 18.15
25 d. – Ida (Lenkija) – 18.45; 28 d. – Žigolo (JAV) – 18.30; 29 d. – Atkirtis (JAV) – 16.35; 30 d. – Rikis (Prancūzija) – 16.45

KAUNAS

Forum Cinemas

24, 25 d. – Gilyn į mišką (JAV, D. Britanija, Kanada) – 10.20, 13, 15.45, 18.30, 21.20, 23.30; 26 d. – 10.20, 13, 15.45, 18.30, 21.50; 27–29 d. – 10.20, 13, 15.45, 18.30, 21.20, 21.50; 30 d. – 10.20, 13, 15.45, 21.20
24 d. – Prekybos centro kietuolis. Las Vegas (JAV) – 11, 13.15, 15.30, 19.15, 21.40, 23.45; 25 d. – 11, 13.15, 15.30, 19, 21.40, 23.45; 26–30 d. – 11, 13.15, 15.30, 19.15, 21.40
24, 25 d. – Numeris 44 (JAV, D. Britanija, Švedija, Čekija, Rumunija) – 17.45, 20.40, 23.35; 26–30 d. – 17.45, 20.40
24, 26, 30 d. – Nuo 5 iki 7. Įsimylėlių laikas (JAV) – 21.10
25 d. – P. Mascagni „Kaimietiška garbė“, R. Leoncavallo „Pajacai“ – 19.30
30 d. – Keršytojai. Altrono amžius (3D, JAV) – 18.20; 26 d. – filmas-koncertas „Cobain. Montage Of Heck“ – 19 val.
24, 25 d. – Išmesta iš draugų (JAV) – 12, 14, 16, 19.40, 21.45, 23.40; 26–30 d. – 12, 14, 16, 19.40, 21.45; 24, 25 d. – Greiti ir įsiutę 7 (JAV) – 12, 15, 18, 20.50, 23.20; 26–30 d. – 12, 15, 18, 20.50
24, 25, 30 d. – Ilgiausia kelionė (JAV) – 15.10, 18.10; 26 d. – 15.10, 27–29 d. – 15.10, 18.10, 21.10; 24–30 d. – Namai (JAV) – 10.15, 14.35; 24, 26–30 d. – Namai (3D, JAV) – 12.20, 16.50; 25 d. – 12.20
24–30 d. – Drakono lizdas (JAV) – 10.30, 14.50
Drakono lizdas (3D, JAV) – 12.40
24, 27–30 d. – Kempiniukas plačiakelnis (JAV) – 12.50; 25, 26 d. – 10.40, 12.50
24–30 d. – Insurgentė (3D, JAV) – 17 val.
24, 26–29 d. – Žmogus-paukštis (JAV) – 18.20
24–30 d. – Pagrobimas 3 (JAV) – 21 val.

Romuva

24, 25 d. – japonų animacijos ir kultūros renginys „Anime Nights“
26 d. – Drakono lizdas (JAV) – 14 val.
26 d. – Ieškojimai (Prancūzija, Gruzija) – 15.30; 30 d. – 20 val.
26 d. – Septintas veiksmas (JAV) – 18, 20 val.
29 d. – Birželis, vasaros pradžia (rež. R. Vabalas) – 18 val.; 30 d. – Vabzdžių dresuotojas (rež. D. Ulvydas, L. Augutis, M. Skrobecki, R. Miškinytė) – 18 val.

KLAIPĖDA

Forum Cinemas

24–30 d. – Gilyn į mišką (JAV, D. Britanija, Kanada) – 10.20, 13, 15.45, 18.30, 21.20
24, 25, 27–30 d. – Prekybos centro kietuolis. Las Vegas (JAV) – 15.30, 17.50, 19.25, 21.40; 26 d. – 15.30, 17.50, 21.40
24–30 d. – Vaiduoklis (Rusija) – 20.15
25 d. – P. Mascagni „Kaimietiška garbė“, R. Leoncavallo „Pajacai“ – 19.30
30 d. – Keršytojai. Altrono amžius (3D, JAV) – 18.50; 26 d. – filmas-koncertas „Cobain. Montage Of Heck“ – 19 val.
24–30 d. – Išmesta iš draugų (JAV) – 11.15, 13.20, 15.20, 17.20, 19.20, 21.30
24, 26–30 d. – Greiti ir įsiutę 7 (JAV) – 11.30, 14.40, 18, 21 val.; 25 d. – 11.30, 14.40, 18 val.
24–27, 29, 30 d. – Namai (JAV) – 10.30, 14.55; 28 d. – 14.55; 24, 27, 29, 30 d. – Namai (3D, JAV) – 12.40, 17.10; 25, 26 d. – 12.40; 28 d. – 17.10
24, 27, 29, 30 d. – Kempiniukas plačiakelnis (JAV) – 10.45, 13.10; 25, 26 d. – 10.45
24–27, 29, 30 d. – Drakono lizdas (JAV) – 10.10, 14.30; 28 d. – 10.10; 24–30 d. – Drakono lizdas (3D, JAV) – 12.20, 16.40
25, 30 d. – Ilgiausia kelionė (JAV) – 18.50
24–30 d. – Pagrobimas 3 (JAV) – 21.50

Redaktorė – Agnė Narušytė
Atsakingoji sekretorė – Rūta Jakimavičienė
Kinas – Živilė Pipinytė | Teatras, šokis – Milda Brukštutė
Muzika – Laimutė Ligeikaitė | Stilus – Rita Markulienė
Dizainas – Jokūbas Jacovskis | Maketas – Vanda Čermekaitė
Finansininkė – Brigita Misiuvienė

© „7 meno dienos“. Kultūros savaitraštis. Išleista penktadieniais.
Leidžiamas nuo 1992 m. sausio 10 d. Leidėjas VšĮ „7 meno dienos“, Maironio g. 6, 01124 Vilnius. Tel. 2613039. El. paštas 7md@takas.lt.
ISSN 1392-6462. 3 sp. l. Tiražas 900 egz.
Spausdino UAB „Ukmergės spaustuvė“, Vasario 16-osios g. 31, Ukmergė
Remia Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas

